REGVLVS

Cod. lat.
19408
Tr. III

Ekm. 19408

Cod. lat. 19408
= Cim. 36

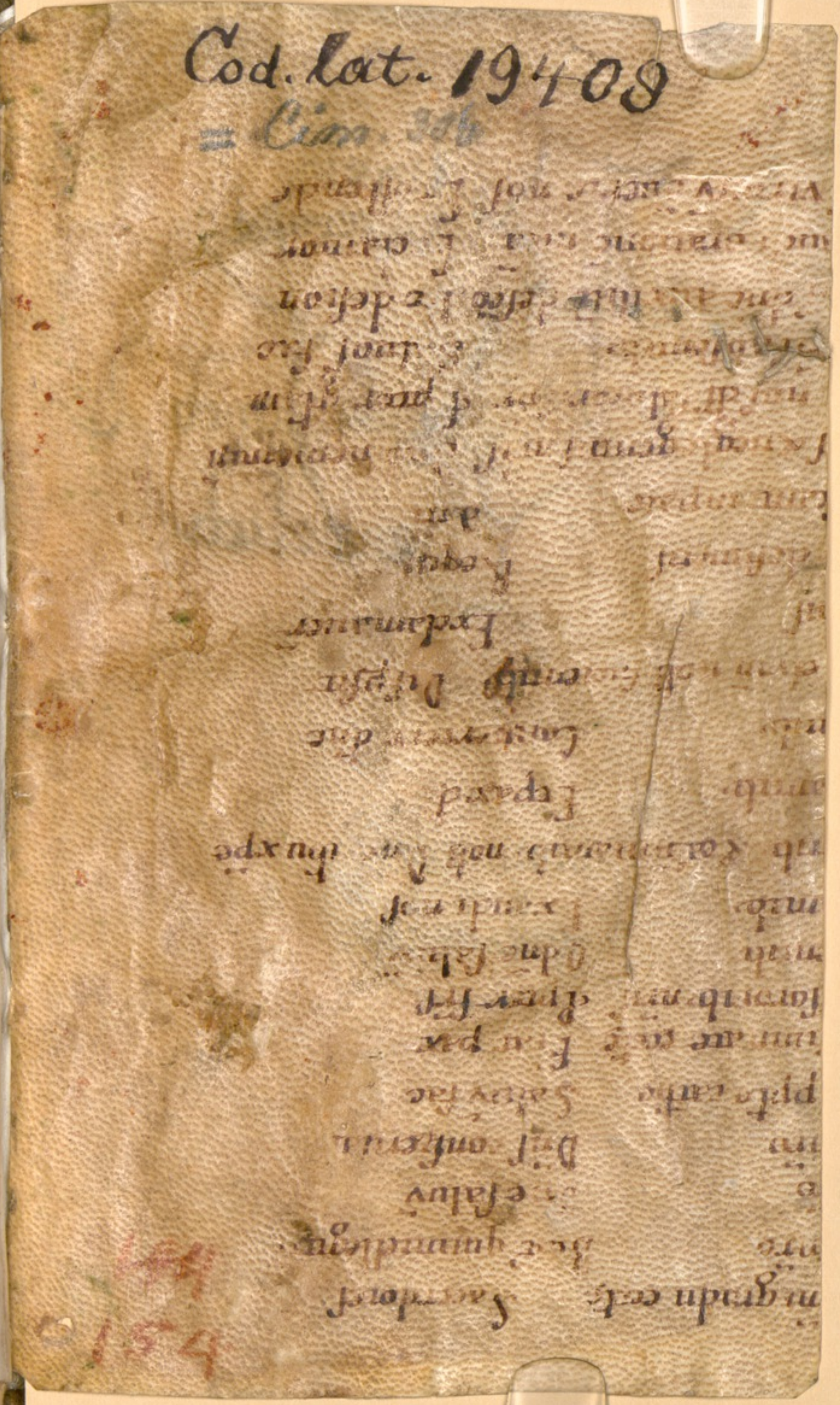

Altet
Leyerpe

Regula sancti
Benedicti

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS

Abrogo. aufero. nego. Ablego. ē depno. Allego. in
struo. deputo. affirmo. Scabo. scabi. 1. frico. Arguor
argutaris. 1. freqnt arguis. Lagos grece. lat. lepos. hinc la
gena. eas. inmo dū leporis factū. Hic calx. posterior
pars pedis. hec calx. de lapide. coeta

Clarum decus ieiunii. mon
stratur orbi celitus. quo xpc
auctor omnis. cibi sacravit abstinēs
Hinc moyses carus do. legisq. lator
factus est. hoc helias p aera
curru lavavit igneo.
Hinc danihel mysterii. victor
leonū uiderat. per hoc amicus ve
tamus. sponsi iohis claruit
Hac nos sequi dona ds. exemplo
parsimonie. vt robur auge mag
dans spiritale gaudiū.
Psta pat̄ pfiliū. psta p almū spm.
cum his p acuum triplici. vnus ds
cognomine. amen. Rungo. asserabo. sper
kalendarii. xl. vel mēsis digestio.

Dne dñ in te speravi saluū me fac

Usq; quo exaltabit inimicus mus

sup me · respice & exaudi

Ad te dne levavi animā meā · dñs

in te confido

Neq; irridant me inimici mei · & eni

Tribulationes cordis mei multiplicati

sunt de necessitatib; mis

Iudica dne nocentes me · expugna eos

Adpehende arma & scutū · & exurge

Effunde framea & cēclude aduersus

eos qui persequunt me · die

Confundant & reuerentur · querentes

fiant tanquā puluis ante faciē ventī

& angelus dñi pseq

Eripe me de inimicis meis dñs · & ab

Eripe me de operantib; iniquitate · &

Eripe me de inimicis meis dne ad te

confugi · doce me facere

Esto mihi dne turris fortitū

℟ Oppressor dñs pauperū · consolator

INCIPIT
TEXTUS
REGULI
REGULA APPEL
LATUR AD HOC
QUODOD SEDLIN
TIUM DIRI
GAT MO
RIS

INCIPIT REGULA SCI BENEDICTI

AEDITA CUIUS VITA ATQUE VIRTUTES
sana ma
BEATUS PAPA GREGORIUS IN
LIBRIS DIALOGORUM DISSERUIT.

AUSCULTA O FILI PRE

CEPTA MEA ET INCLINA AUREM CORDIS TUI
ET ADMONITIONEM PIA PATRIS LIBENTER
ET IPSE ET EFFICACITER COMPLE;

UT AD EUM PER OBOEDIENTIAE LABORAM REDEAS A QUO
IN OBOEDIENTIAE DESIDIA RECESSISTI;

AD TE ERGO NUNC MIHI SERMO DIRIGITUR QUISQUIS ABRE
NUNTIANS PROPRIIS VOLUNTATIBUS DOMINO XPO VERO RE
GI MILITATURUS OBOEDIENTIAE FORTISSIMA ARMA ACCIPIS
ET CARNE ARMATUS SUMIS; FACITE INSTANTISSIMA ORATIONE
(deporcas)
PRIUS UT QUIDQUID AGENDUM INCHOAS BONUM ABEO P
UT QUI NOSTRI IN FILIORUM DIGNATUS ES NUMERO COMPO
NI NON DEBEAS ALIQUANDO DOLERE ADIRATUS; NEC TRISTARIS;
QUIA IN OMNI TEMPORE DE BONIS SUIS IN NOBIS VENERANDUS

utñ solū ut et pat̃ suos aliquando filios ꝛ hereditate

Sed nec ut me uendus dm̃ ꝛ ꝛ et ancillis nis̃ ut

nequissimos seruos ꝓpetuam tradat et ad pe

nam quem sequi noluerunt ad gloriam

Ex surgamus ergo tendem eli quando ꝛ ex ita

tenos scripturae ac dicente;

Ho rae ē iam nos de somno surgere & aperiamus oculos

nis ad deum ad lumen admonitis auribus audiamus

diuinae cotidie clamans qid nos admonet hodie

Hodie si uocem eius audieritis nolite obdurare corda uestra

Et iterum qui habet aures audiendi audiat qid

spiritus dicat ecclesiis; ꝓ doce bonos;

Et quid dicit uenite filii audite me timorem dni

Cur in tabulis habetis uitae ne tenebrae mortis

uos comprehendat; ꝓ operi iustitiae; iterum dic;

Et quis est dns in multitudine populi cui haec clamat

qui est homo qui uult uitam & cupit uidere dies bonos;

Qd ita respondere ego dicit tibi dns;

Si uis habere uitam aeternam & ꝓpetuam uitam ꝓhibe linguam

tuā amaclo & labia tuce neloquantur dolum;

Deuestē a malo & fac bonū. inqrepacē & seq: rectā;

Et cū hac facetis oculi meisupuos. & aures mee

ad p̄ces eorū. & antequā me inuocetis. di

cē uobis ecce adsum; ℣. fac mecum domine;

Quid sulciu nobis cū hac uocē dicū inuitantes nos

Ec pie tate esuce. demonstrat nobis dnī uia uitae;

Sic eine ergo fide. ne lo bere ucentice bonorū

ac tuum lumbis nostris; ℣. ℣.

Per ducce tum euangelii. p̄ gre mi tinere ceiutimere

amur eū qnos uocauit in sgnū suū uidere;

Cuius sgnis tabernaculo. si uolum habitare

nisi illuc bonis actib; cur sgnis. minime pueniatur;

Sed in trogrā cū prophete dicū dicentes;

Dñe quis habitabit in tabernaculo tuo.

aut quis requiescet in monte sancto tuo;

Hanc in trogrationem fr̄ audiamus dnī

respondentem. & ostendentem nobis uia ipsi

us tabernaculi dicēs;

Qui ingreditur sine macula. et operatur iustitiam;

Qui loquitur veritatem in corde suo. qui non egit

dolum in lingua sua;

Qui non fecit proximo suo malum. qui opprobrium non

accepit adversus proximum suum;

Qui malignum deputatur in conspectu eius

cum ipsa persuasione suae. a conspectu eius; cordis

sui respuens deduxit ad nihilum;

Et parvulos cogitationes. tenuit et ad lapidem adprehendit.

Qui timentes dominum debunt observantiae suae.

in se reddunt lectores; ℣. exestimantes;

Sed ipsa in se bonum non cessare posse sed adnuntiet

Operantem in se dominum magnificant. illud eum

℣. pheretae dicentes: ℣. glorificem;

Non nobis domine non nobis. sed nomini tuo da

Sic nec paulus apostolus de praedicationis suae

sibi aliquid imputabat dicens;

Gratia dei sum. id quod sum; ℣. sum;

Et iterum in praedicatione. qui gloriatur in domino glo

Un de ad dm in euangelio ait;

Qui audit uerba mea hac & facit ea similabo eum uiro

sapienti qui aedificauit domum suam super petram;

Ue nerunt flumina flauerunt uenti & impegerunt in domu

illam & non cecidit quia fundata erat super petram;

Hac complent dm & expectat nos cotidie his suis scis

monitis fructus nos respondere debere;

Ideo nos propter emendationem malorum huius uitae

dies ad inducias relaxantur;

Di cente apostolo an nescis quia patientia dei

ad paenitentiam te adducit; tu autem diuinat;

Nam pius dns dicit nolo mortem peccatoris sed uiuat;

Cum ergo interrogaremur dnm fr de habitatore

taberna culiei audiuimus habitandi praeceptum;

Sed si compleamur habitatores officium;

Ergo praeparandae sunt corda & corpora nostra

scae praeceptorum obaedientiae militandae;

Et quod minus habemus in nos natura possibile

rogemus dnm ut gratiae suae iubeat nos adiutores

ministrare. & si fugientes gehenne poenas. adui
tere uolumus puenire perpetuam;

Dum adhuc uacat & in hoc corpore sumus. & hac om
nia per hanc lucis uitam uacat implere. diat.

Curandum & agendum uehementer modo. qd in perpetuum nobis sit pe
Con stituendae ergo mob dominici seruitii. in qua
institutione. nihil asperum nihil graue nos instituros speramus;

Sed & si quid paululum restrictius dictaturi sumus ae
quitatis ratione. propter emendationem uitiorum
uel conseruationem caritatis

Pro cerrentium lico pecuore pertinacis refugiat uia
salutis. quae nisi angusto initio incipiendae;

Pro cessu uero conuersationis & fidei dilatato
corde. inenarrabili dilectionis dulcedine
curritur uia mandatorum dei;

Ut ab ipsius nimirum quam in monasterio discedentes.
in eiusdem doctrinae usque ad mortem in monasterio per
seuerantes passionibus xpi per patientiam participa
mur ut regno dei mereamur esse consortes;

Incipiunt capitula regulae

I De generib; uel ordine monachorum;

II Qualis debeat esse abbas;

III De adhibendis ad consilium fratrum;

IIII Quae sunt instrumenta bonorum operum;

V De obedientia discipulorum quali sit;

VI De taciturnitate; VII De humilitate

VIII De officiis diuinis in noctibus;

VIIII Quantis psalmis dicendis in nocturnis horis

X Qualiter aestatis tempore agantur nocturnalia.

XI Qualiter dominicis diebus uigiliae agantur;

XII Qualiter matutinorum sollemnitas agatur

XIII Per quos dies; qualiter matutini agantur;

XIIII In matutinis quinis quoque qualiter uigiliae agantur;

XV Ad quos tempora; dicatur;

XVI Qualiter diuina officia per diem agantur;

XVII Quantis psalmis per ordinem horae diebus dicendis;

XVIII Quo ordine ipsi psalmi dicendi sunt;

XVIIII De disciplina psallendi;

XX De reuerentia correctionis;

XXI De eccenis monasterij q̃ li debeant ee;

XXII Quomodo dormiant monachi;

XXIII De excomunicatione culparum,

XXIIII Quae li debeat ee modus excomunic.

XXV De gradibus culpis; ⁊ munierat;

XXVI De his q̃ sine iussione iungunt excom

XXVII Q̃ li debeat abbas sollicitee circa excom

XXVIII De his q̃ sepe correpti emendare nolunt;

XXVIIII Si debeant iterum recipiri excomunicati

XXX Pueri minores aetate qualiter corripiant.

XXXI Quae li debeat ee cellarius monasterij

XXXII De ferramentis uel reb; monasterij;

XXXIII Si quid debeant monachi proprium habere;

XXXIIII Si omnia q̃ li debeant necessaria accipere;

XXXV De septimanarijs quoquinae;

XXXVI De infirmis fratribus;

XXXVII De senib; uel infantibus;

XXXVIII De ebdomadario lectore;

XXXVIIII De mensuracibus; XL De mensura potus;

XLI Quib; horis oportet reficere fratres;

XLII Ut p̃ cõplete horis non omo loquatur;

XLIII De his q̃ ad opus dñi uel ad mensam ser de occurrit;

XLIIII De his q̃ excomunicant q̃ modo satisfaciant;

XLV De his qui fallunt in ora ecclesie;

XLVI De his qui aliquib; reb; delinquunt;

XLVII De significatione horae operandi;

XL[illegible] De operatione manuum cotidiana;

XL[illegible] De quadragesimae obseruatione;

L De fratribus q̃ longe ab oratorio laborant;

LI De fratribus qui longe proficiscuntur;

LII De oratorio monasterii;

LIII De hospitibus suscipiendis; [illegible]

LIIII Ut non debeat monachus litteras uel munus

LV De uestiario uel lectis eius;

LVI De mensa abbatis; LVII De artificibus monast

LVIII De ordine suscipiendorum fratrum.

LVIIII De filiis nobilium uel pauperum:

LX De sacerdotib; q̃ in monasterio habitare uolu-

LXI De monachis peregrinis;

LXII De sacerdotibus monasterii;

LXIII De ordine congregationis:

LXIIII De ordinando abbe; LXV De exposito;

LXVI De ostiariis monasterii:

LXVII De fratribus in uia directis;

LXVIII Si fratri impossibilia iubeantur;

LXIIII Ut in monasterio ñ p̃sumat alt̃ alt̃ ñ defendere

LXX Ut ñ p̃sumat q̃q̃ quã alii cedere aut percutere

LXXI Ut obedienter sibi sint inuicem;

LXXII De zelo bono q̃d debet monachus habere;

LXXIII De hac quod non ñ obseruatio iustitiae

sit in hac regula constituta; Explicit capitula

De cepenibus monachorum

Monachorum quattuor

genera esse manifestum est

primum coenobitarum

hoc est monasteriale militantes sub regula uel abbate

De inde secundum genus est monachorum. id est heremitarum horum qui non conuersationis feruore nouitio sed monachesim per bactionem diuturnae. quid dicerum contradicebulum multorum solacio iam doctipugnare;

Et bene et structi frecta nec gracie ad singulae pugna habentur. secundum ice sine control lectione alterius solae manu uel brachio contra uitia cernis uel cogitationum dō auxiliante sufficium pugnare;

Tertium uero mon cc horum. te terni mū genus est. sarabaitarum qui nulla regule ad probati experientia magistra sic aurum fornacis. sed in plumbinatura mollitia. ad huc operibus seruientes saeculo fidemonti in dō per tonsuram noscuntur;

Qui bini aut terni aut certe singuli sine pastore non dominicis sed suis inclusionibus pro legis est desiderium uoluptatis. ut sem;

Cum quidquid putauerint uel elegerint. hoc dicunt

Et quod noluerint. hoc putant non licere

Quartum genus est monachorum. quod nominatur gyro

uagum

Qui totecum tte succ. p diuersas prouincias terminis aut
qtnis diebus p diuersos cellas hospitantur;
Sed p ceteros & numquam stabiles & p propria uoluntate;
& gulę illecebris seruientes. & per omnia de
teriores sectabitis: ⁊ silere quam loqui;
De qrum omnium horum mise mihi conuersatione. melius est
Hr ergo omissis. ad coenobia tcrum fortissimum genus
disponendum adiuuante dno uenire mus: ⁊ ii.

Qualis debet esse abbas

Abbas qui prae ee dignus est
monasterio. semper meminere debet quod
dicitur. & nomen impositum factis implere.
Xpi enim uice in monasterio agere creditur.
quando ipsius uocatur pnomine dicente apostolo
Accepistis spm adoptionis filiorum. in qua clamamus abba pater.
Ideo que habbas nihil extra praeceptum dni quod sit de
bet aut docere aut constituere uel iubere.
Sed iussio eius uel doctrina ceu fermentum diuinae iustitiae
in discipulorum mentibus conspergatur.

Me morem habebat quia doctrinae suae uel discipu
lorum obedientiae utraque rerum intrinsecus
iudicio dei faciendae erat discussio;

Sic atque abbas culpe pastoris incumbere. quidquid
in uis; peccat familiae utilitatis minime potuerit iungere;

Tam tunden in terum erit. ut si in quiete uel in obedien
ti gregis pastoris fuerit omnis diligentia addtri
bitur et morbidis eorum actibus; uniuersae fuerit
curae exhibitae. pastor eorum in iudicio domini absol
utus dicetur cum psalmista ad dominum iustitiae tuae non
abscondi in corde meo ueritatem tuam et salutare
tuum dixi ipsi autem contemnentes spreuerunt me;

Et tunc demum in obedientibus curae suae om
nibus. ponitur et praeuaricator ipse mors;

Et si quis aliquis susceperit nomen abbatis. duplici
debet doctrinae suis praedicare discipulis; et doctis;

Id est omnia bona et sancta facta simplicius quam uerbis ostendere
Et exempla discipulis. mandata dei non uerbis ponere;

Du ipsum deum et simplicionibus factis suis diuina praecepta
monstrare;

Omnia uero quae discipulis docuerit et contraxerit
insurrectis in dies nonagendae;
Ne alius praedicaret. ipse reprobus inueniatur;
Ne quando illi dicatur peccanti. quare tu narras
iustitias meas. et assumis testamentum meum per os tuum;
Tu uero odisti disciplinam et iecisti sermones meos post te;
Et qui festucam in oculo fratris uidebas. in tuo trabem non uidisti;
Nec ea propter monasteria discernantur;
Non unus plus ametur quam alius. nisi quem in bonis
actibus autem obedientia inuenerit meliorem;
Non conuentus et seruitio praponatur in genuis
nisi ratione debita excusatus existat:
Quid sit iustitia dicente ab beato uiro fuerit
et decuit liberum ordinem facere; si aliter propria
tenerent loca; sumus;
Quia siue seruus siue liber omnes in Christo unum
Et sub uno christo aequalem seruitutis militiam
uocamur. quem apud dominum personarum acceptio
Solummodo in hac parte apud ipsum discernimur

simeliorer abeliis iopenb; bonis & humiliorer inuenitur.
Ergo ꝓ qualis sit abeo omib, caritas
Una praebeatur omnibus: sed mentre disciplina
In doctrina succnamque cobbaer: apostolica de
illa sep forme seruare: inquaedicit;
Arguite obsecrate increpate: idest mis cum tempo
bus tempore: & roybus blandimentis;
Oirum magistri pii pectis ostendat affectum;
Id est indisciplinatos & iniquos: debet & duris arguere
Obedienter autem & mites & patientes: ut
in meliuis proficiant obsecrare; admonere;
Negligenter & strepnentes: ut increpare & corrigere
Neq; dissimulare peccata delinquentium: sed
mox ut coeperint oriri: radicitus ea ut pulis & ap
Memor periculi heli sacerdotis dei;
Et honestiorem quidem atq; intelligibilem ani
mos: prima uel secunda admonitione
uerbis corripiat; ter: uerberum uel
In probrosis & duros ac superbos uel inobedientes
corporis castigatio in ipso initio peccatis

Cum scriptum stultus uerbum in corde suo dixerit

Cute filium tuum uirgam et liberabit ani

mam eius a morte. Et iungit scire;

Dum minere debet semper cebbecis. quod dici

Ima cum plur committitur plure cebeo exigitur;

Et atque quae differtam ducem mensur

aspiritegere animecis. et multorum seruitinorbus;

Alium quidem blandimentis. alium uero

merepectionibus. alium uero succisionibus;

Et secundum mimiuscuius q: quae litte tam uelin

uellegentice. ita eos omnibus conformet et cepti;

In solu detrimentoe gregis sibi commissi in partiae tur

Iterum nauge in tectione homi gregis secundum et;

Nominice ne dissimulant aut peccum pendant

solutam animarum sibi commissarum;

Ley gerat sollicitudinem de reb; transitorii

et terrenis et q: ducit. sed semp cogitet

quae minuit sus spiritegere ab quibus

tectionem delituit. [illegible]

Et necessitatem deminoris forte substantiae meminerit
scriptum. ℣. omnia adicientur uobis;

Primum quaerite regnum dei et iustitiam eius et haec
Et iterum nihil deest timentibus eum;

Sed atque quae quisque suscipit animae suae regendae
peracta se ad rationem reddendam;

Et quae in tuum subsuere praetrii se habere
scient numerum agnoscent per esto quae in die iudicii
cui ipsarum omnium animarum reddetur iudicatio

Si nedubio addita a suae animae;

Et iste timent semper futurae discussionem
Pastor redditus ouibus. cum de ecclesiis rationem
ainus ecce ut reddit de suis sollicitus;

Et cum domunitionibus suis intentionem alius
subministrat ipse efficitur auditus intentionis

De adhibendis ad consilium fratrum

Quotiens aliqua praecipuae agenda sunt monasterio. convocato
abbo omnem congregationem et dicit ipse
unde agitur

Et audiens consilium frm. tractet apud se atq
utilius iudicauerit faciat;

Deo Aut omnes ad consilium uocari diximus.
quia sepe iunior dm̃ reuelat quod melius;

Ic Aud. fr̃ consiliũ cũ omni humilitatis subiectio
ne. et ipsum ant. p̃cepit defendere. qd ei iustũ fuerit;

Et mag. in abbatis pendat arbitrio. et qd salu
bius ei iudicauerit. et cum eo obedient;

Ed sic discipulus conuenit obedire magistro. ita
et ipse iuste ac rationabiliter disponere;

In omnib; igitur omnes magistrũ sequantur regulã;

Ne quicq; temere declinetur a quo quam;

Nullus in monasterio. propria sequatur cor
di suo liberte. nec monasterium contendere;

Ne q; p̃sumat quisq; cũ abbate suo p̃tinaciter aut foris

Quod si p̃sumpserit. regulari disciplinæ subiaceat;

Ipse tamen abbas. cũ timore dei. et obseruatione
regulae omnia faciat;

Ci. Ens sine dubio de omnib; iudicium suis. ac quis

simo iudicio rectionem reddituri;

Si quæ uero minora regenda esint monasterii utili
tatibus seniorum tuorum utere consilio;

Sic semper tu eorum affectum consilio et profectum in peniteberis;

Incipit Quæ ipse mihi ante abbatem operari

In primis diligendum dominum deum ex toto corde tota anima tota uirtute.

Deinde proximum tuum quasi seipsum;

Deinde non occidere non adulterari non facere furtum.

Non concupiscere non falsum testimonium dicere.

Honorare omnem hominem et quod sibi quis fieri non
uult alio ne faciat;

Abnegare semetipsum sibi ut sequatur xpm;

Corpus castigare delicias non amplecti laborem
amare nudum uestire pauperes recreare
infirmum uisitare mortuum sepelire in tri
bulatione subuenire dolentem consolari
saeculi actibus se facere alienum nihil amori xpi praeponere

Iram non perficere iracundiae tempus non seruare

dolū in corde ñ tenere;

p. pacem falsam non dare; caritatem non nondere; linquere;

non iurare. ne forte pius;

Veritatem & corde & ore proferre;

Malum pro malo non reddere; iniuriam ñ facere;

sed & pacem & patienter supferre;

Inimicos diligere. maledicentes non remaledicere. sed magis benedicere;

Persecutionem pro iustitia sustinere;

Non superbum non iracundum. ñ multum ad vinum;

Non rem non loquentem. ñ pigrum; ñ murmuriosum non detractorem;

spem suam dō committere; ⁊ sibi;

Bona aliquid in se cognoscere. dō applicare non

Malum semper esse factum scire. & sibi reputare;

Diem iudicii timere. gehennam expauescere.

Vitam aeternam omni concupiscentia spiritali desiderare.

Mortem cotidie ante oculos suspectam habere;

Dies vitae suae. omni hora custodire;

Omni loco dō respicere. per certa scire;

Cogitationes malas cordis sui ad nihilum redigere. nos

ad xpm allidere;

Et senior spiritalia pacem facere. ~ os suum amalo ut prauo custodire loqo

multiloquium non amare; uerba uana aut stulta non loqui;

Risum multum aut excussum non amare;

Lectiones sacras libenter audire. ~ orationi frequenti incubere

Mala suscepti mente cum lacrimis uel gemitu. ~ cotidie in oratione dominica confitere; non efficere;

De ipsis malis dolere et delere emendare; de futuris cauere;

Voluntatem suam odire. ~ precepta abbatis in omnibus obedire

Et si ipse aliter egerit quod absit. ~ memores illud

dominicum preceptum; quae dicunt facite. ~ quae autem

faciunt facere nolite; ~ uel hypocrita dicatur;

Non uelle dici sanctum antequam sit. ~ sed prius et quod

precepta dei factis cotidie adimplere;

Castitatem amare; nullum odire; zelum non

habere. ~ in iudicium non exercere;

Contentionem non amare; elationem fugere;

Et seniores uenerare. ~ iuniores diligere;

In xpi amore pro inimicis orare;

Cum discordante. ~ ante solis occasum in pace redire;

Et dedimisericordiam quae dispergere;

Et haec sunt instrumenta artis spiritalis quae
cum fuerimus a nobis die noctuque incessabilit
adimplerit. et in die iudicii reconsignentur.
illa merces nobis a domino reconsignabitur quam ipse promisit;
Quod oculus non vidit nec aures audiuerunt. quae
praparauit dominus his qui diligunt illum;
Officina uero ubi haec omnia diligenter operemur.
clausura sunt monasterii. et stabilitas in congregatione;

DE OBOEDIENTIA;

Primus humilitatis gradus est.
oboedientia sine mora;

Hanc conuenit his qui nihil sibi carissimum
esse aliquid existimant. propter seruitium
sancti quod professi sunt. seu propter timorem
gehennae uel gloriam uitae aeternae
mox ut aliquid imperatum a maiore fuerit. ac si di
uinitus imperetur. mora pati nesciant in
faciendo;

De quibus dicit dominus dicit audiuit auris obedivit mihi;

Et iterum dicit doctoribus: qui vos audit me audit;

Ergo hi tales relinquentes semetipsos et suas

et voluntates tantum propriam deserentes;

Mox et occupatis membris et quod agebant in

factum relinquentes: uicino obedientiae pede

iubentis vocem facti sequuntur;

Et velutimo momento ad dictum magistri iussio: et

factae discipuli operae: in velocitate timoris di-

uinae esse communitatis citius explicantur;

Qui b: arduitate aetis nec gradiendi cum moriendi

ideo angusta et uia amarissima: unde dominus dic:

angusta uia est quae ducit ad uitam;

Ut in suo arbitrio uiuentes: uel desiderio suis et no

luptatibus obedientes: sed ambulantes

alieno iudicio et imperio; [illegible] recent;

Incenobium degentes: abbatem sibi praeesse desi-

dent dubio hi tales illum dominum tenentes sententiam quae

uini facere et voluntatem meam: sed eiusmodi firme;

Sed hac ipsa obedientia tunc erit acceptabilis
et dō & dulcis hominib; si quod iubetur non
te pidet. non tardet. non te pidet. aut cūmur-
mōro uel responso. nolentis efficiatur.
Qui a obedientia quae maiorib; p̄bet̄ exhibet̄.
Ip se enim dixit. qui uos audit me audit. & cū bono
animo a discipulis p̄bet̄ oportet;
Qui a hilarem dat tor̄ dilig̃t; dſ
mala
Nā cū bono animo si obedit discipulus. & non
solum ore sed & iā in corde simul mor acuerit.
& iam simplectit iussionem. tamen accep
tum iam nonerit dō. d̄ cor eius respiciet murmorantē.
Et pro tali facto nullā conseqūt̄ gratiā.
Immo pocnam murmōrantium incurrit.
si non cum factis factione emendauerit; Sui.

De tacitumitate:

Dixi quod ait pheta:
Dixi custodiam uias meas. ut non
delinquam in lingua mea;

Po suio os meo custodiē. obmutui & humiliatus sum & silui a bonis;

Hic ostendit propheta. si a bonis eloquium meum suppe
tatur nitetam debo & tacere; ⁊ debo & cessare;

Quantomagis a malis uerbis propter poenam peccati

Et ergo quamuis de bonis & scis & aedificationem elo
quius. pfectis discipulis propter taciturnitatis gra
uitatem. rare loquendi concedatur licentia;

Quia scriptum est. in multiloquio non effugies peccatum;

Et alibi. mors & uita in manibus linguae;

Nam loqui & docere magistrum condecet. tacere & au
dire discipulum conuenit;

Et ideo si quae requirendae sunt a priore cum omni hu
militate & subiectione reuerentiae requirantur;

Sed si litigatis uero uel uerba otiosa & risum mouentia
aeternae clausurae in omnibus locis damnamus;

Et ad talia loqui a discipulum aperire os non permit
timus; ⁊ VII. De humilitate

Clamat nobis scriptura diuina
frē. dicens. omnis qui se exaltat humiliabitur.

& quis se humiliet exaltabitur; / et se superbiae;

Cū hac ergo dic. ostendit nob omnē exaltationē genus

Quod secuere prophetae indicet dicens;

Dñe non est exaltatū cor meū neq: elati sunt oculi mei;

Ne q: ambulaui in magnis neq: in mirabilib; super me;

Sed qui sic humilit sentiebat sic exaltauit animā meā;

Sic ablactatū super matre sua ita retribuis in anima mea;

Un de fratres si summe humilitatis uolumus culmen ad

tingere ad & exaltationem illam caelestem ad quam

p̄ p̄ sentis uitae humilitate ascendit uolumus uelocit̄ pue

Ac tibus nostris ascendentib; scala illa erigenda

est quae in somnio iacob apparuit; / trabantur;

Per quam illa descendentes & ascendentes angeli mons

Lon aliud sine dubio discensus ille & ascensus nob

intelligitur nisi exaltationem descendere

& humilitate ascendere;

Sca laue ro ipse erectae mtis est uitae in sete;

Que humilia to corde ad ñro exigitur ad caelum;

La tercēn & secle dicim mtm ee corpus & anima;

In quae cetera diuersa gradur humilitas uel
disciplina euocatio diuina cardinaliter inseruit;

Primus itaque humilitatis gra
dus est timorem dei sibi ante oculos semper po
nens obliuionem omnino fugiat;

Et semper sit memor omnia quae praecepit dr;
quae liter et contemptibiliter dm. in gehenna de
peccatis incidant; suo semper euolutat;

Et uitae aeternae quae tim tib; dm p̄ peccata tua animo
Et custodiens se omni hora a peccatis et uitiis;

Id est cogitationum linguae manuum pedum uel uo
luntatis propriae sed desideria carnis;

Aestimet se homo de caelis ad dm semper respici omni ho
ra et facta sua omni loco a conspectu diuinitatis
uidey et ab angelis omni hora renuntiey;

Demonstrant nob hoc prophetae cum in cogitatio
nib; nis sed dm semp p̄ ante os ostendit dicens;

Scrutans corda et renes dr;

Et iterum dm nouit cogitationes hominum;

dicit, intellexisti cogitationes meas alonge;

Et quia cogitatio hominis confitebitur tibi;

Ita ut sollicitus sit circa cogitationes suas quas sa-

dicat semper utilis frater in corde suo; quae tamen;

Tunc ero immaculatus coram eo si observavero me ab ini-

Volunt tamen oppositae fecere exhibemur cum dic

scriptura nobis a voluntatibus tuis avertere;

Et interrogamus dominum in oratione ut fiat illius voluntas in nobis;

Dicimur ergo mentiri non fecisse voluntatem cum

cuemur illud quod dicit scriptura;

Simul ut aequaeundentur ab hominibus recte quarum

finis usque ad profundum infernum dimergit;

Et cum tamen illud quod de negligentibus dictum est;

Corruptis et abhominabiles facti sunt in voluptatibus;

In desideriis vero cernis ita nobis dominus credamus

semper esse praesentem cum dicit propheta dicto;

Ante te est omne desiderium meum;

Cauendum ergo ideo malum desiderium

quia mors secus introitum delectationis pos-

sedit

Un de scriptura cepit dicere. Per concupiscentias tuas ne eas;

Ergo si oculi domini speculantur bonos et malos. et dominus de celo semper respexit super filios hominum.

ut uideat si est intelligens aut requirens dm;

Et sicut angelis deputatis cotidie die noctuque; dno.

factorum nostrorum operantur;

Cauendum est ergo omni hora fratres sicut dicit in psalmo

prophete. ne nos declinantes in malo. et inutiles facti sumus aliquando horam exercitati;

Et parcendo nobis in hoc tempore quia peius est et expectat nos conuertere in melius. ne dicat nobis

in futuro hec fecisti et tacui;

Secundus humilitatis gradus est.

Si propriam quis non amans uoluntatem. desideria sua non delectatur implere;

Sed uocem illam domini factis imitatur dicentis.

non uenio facere uoluntatem meam. sed eius qui misit;

Item dicit scriptura; uoluptas habet poenam. et necessitas parit coronam;

Tertius humilitatis gradus est;

ut ꝗs p dei amorem omni obedientia se subdat maiori;

Imitatur enim dnm de q dicit apostolus: factus obediens usq: ad mortem;

Quartus humilitatis gradus est;

si in ipsa obedientia duris et contrariis rebus

uel etiam quib: libet injuriosis tractatur

conscientia patienti amplectatur;

Et sustinet non lassescat uel discedat;

dicente scriptura; ⁊ ait;

Qui perseuerauerit usq: in finem hic saluus

erit. confortetur cor tuum et sustine dnm;

Et ostendit fidelem in domino uniuersalia contra

hec sustinere debere. dicit ipsum esse patientium;

Propter te mortificamur tota die. estimati

sumus ut oues occisionis; ⁊ gaudenter et dicentes;

Et secundum desperetur hbutionis diuine subsecuntur

Sed in hrónib; superamus propter eum qui dilexit nos;

Et item alio loco scriptura; ⁊ dicit argentum;

Quoniam probasti nos deus igne examinasti. sicut igne examina

In duxistinos in laqueo. posuisti tribulationes in dorso nro;

Et ut ostendat sub pnore nos reē debere. subsequitur dicens;

Imposuisti homines super capita nostra;

Sed & per ceptum dni in aduersis & iniurias proximorum

adimplentes. qui percussi in maxilla p̄ bonitate & alia;

Auferenti tunicam. dimittunt & pallium;

Angaria tamilicenio. uadunt duo; / benedicen

Cū paulo apto fratres sustinent. & maledicentes

Quis humilitatis gradus est.

Si omnes cogitationes malas cordis suo admonentes.

uel malas acta esse abs conse commissa. p̄ humi

lē confessionē abbati ñ celauerit suum;

Hoc tenes nos de hac re. scriptura dicens;

Reuela ad dm uiā tuā. & spera in eū. & ipse fac;

Confitemini dno q̄m bon. q̄m in sclm misericordia ei;

Et item propheta. delictum meum cognitum

tibi feci. & iniustitias meas non operui;

Dixi pnuntiabo aduersū me iniustitias meas

dno. & tu remisisti impietatem cordis mei;

Sextus humilitatis gradus est.

si omnibus se tertio ut et tertio tertio tertius sit monachis;

Et ea omnia quae sibi iniungunturne ut opera

nimium malum se iudicet et indignum;

Dicit sibi cum prophetae; ecce nihilum redactus sum

et nescium; ut iumentum factus sum apud te et ego semper tecum;

Septimus humilitatis gradus est

si omnibus se inferiorem et vilioremnon solum iudicet

linguae pronuntiet; sed etiam intimo cordis credat affectu;

Humiliando se et dicens cum prophetae;

Ego autem sum vermis et non homo; opprobrium

hominum et abiectio plebis;

Exaltatus sum et humiliatus et confusus; exaltatus

Et iterum bonum quia humiliasti me; ut discam mandata

Octavus humilitatis gradus est.

si nihil agat monachus nisi quod communis regula

monasterii que maiorum cohortantur exemplar

Nonus humilitatis gradus est.

si lingua loquendi prohibeat monachus.

/ · ñ loquax

et tacitur nitere tē habem · usq: ad introgatione.

Monstrant te scripturæ · quia in multiloquio non

effugiet tur peccatum · / · rem;

Et quia vir linguosus non dirigitur super ter

Decimam humilitatis gradus est:

si non sit facilis ac promptus in risu quia scriptum

Stultus in risu · et alterat vocem suam;

Undecimam humilitatis gradus est:

si cum loquitur monachus lenter et sine risu humi

liter cum gravitate · vel paucis verbis et ra

tionabilia loquatur; / · bis in notes centpaucis

Et non sit clamosus in voce sicut scriptum est · sapiens sui

Duodecimam humilitatis gradus est:

si non solum corde monachus · sed et ipso cor

pore · humilitatem videntibus se semper indicet;

Id est in operedi · in oratorio · in monasterio

in horto · in via · in agro · vel ubicumque sedens ·

ambulans · vel stans · inclinato sit semper capi

te · defixis in terram aspectibus · reum se omni

horte deprecetur sistimans iamre tremendo
iudicio repraesentet aestimat;

Dicens sibi in corde semp illud quod publicanus ille
euangelicus fixis in terram oculis dixit;

Domine non sum dignus ego peccator leuare oculos meos ad celum;

Et iterum cum pphete incurua sum et humilia
tus sum usque quaque;

Et ego omnib; humilitate tis gratias ag
ens mon ecclesiae mox ad ecclesiae te tem dimittit
illeque pfecte foras mittit timorem;

Per quem in uniuersa quae pius non sine formidi
ne obseruabat absque ullo labore uelut
naturaliter et consuetudine incipit custodire;

Non iam timore gehenne sed amore xpi et con
suetudine ipse bonae delectationis uiuitur.
quae dum sic in operibus suis mundum auditur
et peccatis spuscedigne biturdemonstrare;

Cap. viii. De officiis diuinis quae
diemis tempore idestakat

nouembris usq: in pascha hac iuxta considerationem
rationis octauae horae noctis surgendum est;
Ut modicum aliquid de media nocte pausetur.
sicut de festi surgent;
Quod uero restat per uigilias a fratribus quibus psalterii
uel lectionum aliquid indigent meditationi insertum
Apud chacanum usq: ad supradictas nouembris sic
temperetur horae utriusque uigiliarum agendae, par
uissimo intuallo quo fratres ad necessa
ria ne cessent; quantum;
Mox mane tertium quinque ante luce agendis subse
quitur; quartum psalmum dicendum hoc modo:
Hiemis tempore supra scriptorum primum uersum tertio dicendum; tuum;
Domine labia mea aperies et os meum adnuntiabit laudem
Cum subiungendus est tertius psalmus et gloria post hunc
psalmum. xcviii cum antiphona ante et post decantandum:
Iste subsequitur ambrosianum:
Et inde sequitur psalmi cum antiphona;

Qui bus dictis dicto uersoben̄dicite abbas: et sedentibus omnib; in silentio legentur uicissim a fr̄ibus in codice sup̄ anologium tres lectiones: in quas et tres responsoria cantentur duo responsoria dicantur sine glo ria

Post tertiam uero lectionem quicentes dicent gloria: quadiu incipit cantor dicere: mox omnes de sedili ecclesie surgunt: cum honore et reuerentia sancte trinitatis:

Co inter cantandum legentur in uigiliis: diuine auctoritate de ueteri testamenti quam noui;

Sed expositiones earum quae a nominentur doctoribus catholicis patribus factae sunt;

Post hec tres lectiones cum responsoriis sic sequantur reliquis psalmis cum alleluia cantandi;

Prima lectio epistolae sequitur excondere et uertitur et supplicatio laetaniae id est kyrieleison et sic finiantur uigiliae nocturnae: ſ x.

Qualitas temperiae per totam

A pascha usque ad kal. nouembris omnes ut supradictum est psalmo die quantitas temporum

Excepto quod lectiones in codice propter breuitatem noctium minime legentur; / memoria tamen dicatur;

Sed prima sibi lectionibus uncedeuetur testem uno

Quam primis responsoriis subsequatur,

Et reliquae omnes ut dictum est impleantur. idem tamen

quae minus adu decem psalmos quam tres tres adunigi

licas nocturnes dicantur. excepti sunt tres. xcem psalmi

XI. Qualiter dominicis diebus uigilias agantur

Dominico die tempore nius sunt agatur

adunigi licas. In qb; uigilias tenetur mysteria;

Deinde modo lectis ut supra disposuimus. vi. psalmi cum

Redentibus cunctis disposite et ordinem in subsel

lis. legantur in codice ut supra diximus quattuor

lectiones cum responsoriis suis; / hae:

Ubi tentum in quarto responsorio dicatur. cantentur glo

Quam dum incipit. mox omnes cum reuerentia surgant:

Post quibus lectionibus sequantur et ordine alius

psalmi cum antiphonas sicut tenetur et uersus;

Post quibus iterum legantur alie. iiii. lectiones

cũ responsorijs suis. ordine quo supra;

Post quib; dicentur tres cantica de pphetarũ

quae instituerit abbas. quae cantica cũ alleluia prallantur

Dicto licẽ versu. & benedicente abbe. legantur alia

iiii. lcõ. de nouo testamento ordineq; supra;

Post quartũ aũ responsoriũ incipiet abbas ymnum;

Te dũ laudamus; quo dicto;

Le gente abbas lectionẽ de euangelio. cũ honore

& timore stantib; omnibus. quae per lectionem

pondeant omnes amen;

Et subsequetur mox abbas. hymnũ te deum laud;

Et deinde benedictione incipiant matutinos;

Qui ordo uigiliarum omni tempore. tam aestate tam

quam hiemis. aeq; lit in die dominico tenetur;

Si forte quod absit tardius surgant. aliquid de

lectionib; breuiandum est aut responsorijs;

Quod tamen omnino cauetur ne pueniant;

Quod si contigerit. digne inde deo satisfaciat dõ in

oratorio. pueruus euenerit uigilatum; Sxii;

Quomodo matutinos solemnitas agant.

In matutinis dominicis in primis dicetur lxvi. psalm sine antiphona indifferenter quem dicetur. l. cum alt. postquam dicetur. cxvii. et lxii. Inde benedictiones et laudes; lectionem de apocalipsi unam ex corde et responsorium ambrosianum uersu cum de euangelica lectione et completum; sexiii.

Priuatis diebus: qualiter agantur matutinos

Diebus autem priuatis matutinos solemniter. uel uigilantur; tunpri sexagesimae

Id est lxvi. psalmus dicetur sine antiphona in uesperis subtrahendo modice sicut in dominicis;

Ut omnes occurrant ad quinquagesimam: et cum antiphona dicatur;

Post quem alii duo psalmi dicantur: sed consuetudinem;

Id est secunda feria. v. et xxxv. tertia die feria. xl iii. et lv.

Quarta feria. lxiii. et. lxiiii. quinta feria. lxxvii. et lxxviii. sexta feria. lxxv. et. xci;

Sabbato autem ad. cxlii. et canticum de uetero nouum quod diuidatur in duas gloriae.

Hæc cæteris diebus canticum unum quod quemq; die suo exp
phetis. sicut psallit ecclesia romana dicantur.

Post hæc sequantur laudes. deinde lectio una
apostoli memoriter recitenda;

Responsorium ambrosianum uersum canticum de euange
lica lectione completum est.

Planeagendum tamen ne uel uespertine transeat
aliquando. nisi in ultimo ordinem orationis domini
ne omnibus audientibus dicatur apud ore. propter
secundam locum spinas quæ oriri solent;

Ut conuersi ipsius orationis sponsionem quæ di
cunt. dimitte nobis sicut et nos dimittimus;

Quam partem hujus modi uitio;

Et tertium uero agendum ultimam partem oratio nis dicatur.
non omnibus respondentur. sed liberamur a malo;

Natalicius sancti quadragesimæ

Dominicum uero festiuitatibus
uel omnibus solemnitatibus. sicut diximus do
minica die agendum ita agatur;

Excepto quod psalmi autem antiphone uel lectiones ad
ipsum diem pertinentes dicentur;

Modus autem suprescriptus teneatur; ℣ XV;

Alleluia temporibus dicatur

A sancto pascha usque pentecosten
sine intermissione dicetur alleluia;

Tam in psalmis quam in responsoriis;

A pentecosten autem usque ad initium quadragesimae omnibus noctibus
cum expositionibus psalmis tantum ad nocturnos dicatur;

Omnium dominicae extra ad quadragesimae canticum matutinorum;

Prime. tertiae. sextae. nonae. quae cum alleluia dicatur;

Uespere autem iam antiphonae. responsoriae nunquam di
cantur cum alleluia. nisi a pascha usque ad pentecosten; ℣ XVI;

Qualiter diurna opera per diem agantur;

Septies in die laudem dixi tibi; ℣ implebitur;

Qui septiens in numero secretus. ℣ amabilis

Si matutino. prime. tertiae. sextae. nonae. uespere.
completorium quoque tempore nostrae seruitutis officia persoluam;

Quia de his diurnis horis dixit; septies in die laudem dixit;

Et de nocturnis uigiliis idem ipse prophetaait;

Media nocte surgebam ad confitendum tibi;

Ergo his temporibus; referamus laudes creatori

nro. super iudicia iustitiae suae;

Id est matutinis. prime tertie sexte. nona. uespere. completorio. & nocte surgam ad confitendum tibi;

Quarta

Qd psalmi per eas de horas cantendis;

Iam de nocturnis uel matutinis

uisi degressimus ordinem psalmodie. nunc

deinceps quentibus horis uidecemus;

Primo hore dicantur psalmi. iii. singulis cum

& non subiunge gloria; hymnus eidem

honore puer sum dni ad intoitum

meum. ami te quia psalmi incipiantur;

Post & plationem uniuersorum psalmorum recitetur lectio

uniuersorum & kyrieleison & missis; oratio;

Ter tertia. sexta. & nona. eodem idem eo ordine celebretur

Id est hymnus et ut in horis terno

psalmos lectionem aduersus kyrie eleison admiscetur;

Si maior congregatio fuerit cum antiphonas siue
ro minor indirectum psallantur; ⁄ tur;

Vespertina autem synaxis .iiii. or psalmis cum antiphonis tamen

Post quibus psalmis lectio recitanda est. Inde et
ponsonum ambrosianum aduersus canticum de euange
letanie et oratione dominicae, & fiant missae;

Cum plaudunt autem tunc psalmos. dictione tamen minuitur;

Qui psalmi directanei sine antiphona dicendi sunt;

Post quos hymnum eiusdem horae lectionem unam
aduersus kyrie eleison. & benedictionem, & missae fiant;

XVIII; Quotidie psalmi dicendis

In primis Dicatur uersus Os meum adiu
bunt laudem meam intende mihi.
ecce adiuuandum me festina domine.

Gloria patri. Inde hymnus unus cuiusque horae;

Deinde in septimae horae dominicae dicendae .iiii. or capitula
psalmi. cxviii; reliquae horae. inde tertiae sextae uel nonae
tertiae capitula supra scripti psalmi. cxviii. dicuntur

Ad primam autem secunde ferie dicentur tres psalmi;

id est primus secundus & sextus;

Et ita per singulos dies ad primam usque ad dominicam di-

cantur per ordinem psalmi usque xviii. psalmum;

Tres sane ut nonus psalm. & xvii. per diem tantur in binas gtas.

Et sic fit ut ter ad uigilias, ut dominica sep autem cessimo incipi-

Ad tertiam uero. sextam. nonam que secunda feria

nouem capitula quae residuae sunt. de. cxviii

psalmo, ipsa tantum per dies horas dicantur;

Ex primo ergo psalmo. cxviii duobus diebus.

id est dominico & secunde ferie;

Ter tertie ferie iam ad tertiam. sextam nonam psallantur

ter in psalmi. a cxviii usque ad cxxvi. id est psalmi nouem;

Tum que psalmi semper usque ad dominicam per easdem

horas. item reppetentur;

Hymni uero nihil omnino lectionum aduersum

dispositione uniformem cum ceteris diebus; seruan-

tur. item uigilias. sep dominica. a cxviii. incipientur.

Ter per a cotidie. iii. psalmorum. uno lectione

canentur;

Qui psalmi incipiantur. xcviii. usque ad. cxlvii. & ceptis
his quinque diuersis horis & eis sequestrentur;

Id est. xcvii. usq; ad cxxvii. & cxxxiii. & cxlii. reliquorum
inuesperecedicendisunt:

Et quia minus uenium. iii. psalmi. ideo diuidendi sunt
in quibus numero supre scripto fortiores inuenientur;

Id est. cxxviii. & cxl iii. & cxl iiii. centesimum xvi. quia
puer uus est cum. cxv. coniungentur;

Digesto ergo ordine psalmorum uespertinorum reli
quae idem lectiones responsii hymnum uersum el
centicum sic supre texeuimus impletur;

Ad completorium uero eodem die idem psalmi repetentur
idem quartus & nonagesimus. & cxxxiii;

Dispositio ordine psalmo die diurne reliquorum
psalmi qui supsunt. aequaliter diuidantur in septem
noctium uigiliis partendo scilicet quinque uespertinis
sunt psalmi. xii. primam quoque constituens noctem;

Hoc principue commonentes. ut sicui forte haec distributio
psalmorum displicuerit ordinem simeliur aliter iudicaueritis;

Sũ omnimodis id ad tendet ut omnẽ ebdomadam

psalterium cum tyronumero. cl. psalmos psallat.

Et dominico die sẽper caput reprendatur a duizlicer.

Animis in estam deuotionis suae seruiũ mostrẽ

dum monachi quiminus a psalterio cũcantici

consuetudinem his septimane circulũ psallum;

Dũ quando legimus scõs patres nõs uno die hoc

strenue implesse. quod nos tepidi utinam sep

timana integra persoluamus; XVIIII.

De disciplina psallendi:

Ubique credimus diuinam esse

prẽsentiã. & oculos dni in omni loco speculantes bonos

Maxime tamen hoc sine aliqua dubitatione

credamus cũ ad opus diuinũ adsistimus;

Deo semper memoremur quod ait psaltes;

Seruite dno in timore. & iterũ psallite sapienter.

Et in conspectu angelorum psallam tibi;

Ergo consideremus quale oporteat in conspectu

diuinitatis & angelorũ esse. & sic stemus

ad prælldndum in mon nrē concordē uocinrē;

XX; DE REVERENTIA ORATIONIS;

Sicut hominibus potentibus uolu
mus aliquid suggerere non p̄sumimus nisi cum
humilitate & reuerentia. quanto magis
dō uniuersorum. cum omni humilitate
& puritate cordis deuotione supplicandum est;

Et non in multiloquio. sed in puritate cordis
& compunctione lacrimarum nos exaudiri sciamus;

Et ideo breuis debet esse. & pura oratio. nisi forte
per affectum spiritalis diuine gratie prolongatur;

In conuentu tamen omnino breuiatur oratio;
facto signo a priore omnes pariter surgent; XXI

DE DECANIS MONASTERII DE DECANIS

Si maior congregatio fuerit.
eligantur de ipsis fratribus boni testimonii & sancte
conuersationis. & constituantur decani;

Qui
Et sollicitudinem gerant super decanias suas
in omnibus; secundum mandata dei. & precepta abbatis;

Qui decani tales eligantur. in quibus seni
ruf abbas pcipiet onere sua;
Et non eligantur pordinem. sed secun
dum uitae meritum & sapientiae doctrinam;
Qui decani si ceteris aliqua forte quis inflatus
superbiae reptus fuerit reprehensibilis.
correptus semel & iterum atq: tertio.
si emendare noluerit deiciatur & alter
in locum eius subrogetur quidignus est;
Et de proposito etiam constituimus;

XII. Quomodo dormiant monachi
in culi psi in cula lecta
dormiant;

Lectisternia pmodo conuersatio
nis. sed dispensatione abbis sua accipiant;
Si potest fieri omnes in uno loco dormiant;
Si uero multitudo non sinit. dormiant cum
senioribus; qui super eos sollicitius pauseat;
Et de lucernam in eadem cella. ardeat usque
mane;

Ut sciti dormiant cincti cingulis aut funi
bus. ut culcitellos suos ad lectum suum habeant du
rum est dormiant. ne forte per somnum illum esse dormientem

Et ut per certa tempora monachi semper. et facto
signo. celeriter more surgentes festinent
in unum cum se praevenire ad opus dei. cum
omnis tempus gravitate et modestia;

Adulescentiores fratres iuxta se non habeant
lectos. sed permixti cum senioribus;

Surgentes vero ad opus dei invicem sese modes
te cohortentur. propter somnolentos
excusationis; ∫ xxiii;

De excommunicatione culpe

Si quis frater contumax
aut inobediens. aut superbus. aut
murmurans. vel in aliquo con
trarius existens sancte regulae. et per
ceptis seniorum suorum contemptor repe
ritur fuerit. hic secundum dominum praecepta

ammonetur semel & secundo secrete
a seniorib suis; & coram omnib;
Si non emendauerit obiurgetur publice
Si uero neque sic correxerit sintellegat qua
lis poenae sit excomunicationi subiaceat;
Sin autem inprobus est uindicte cor
poreli subdatur; ⌈XXIIII;

Qualis debet esse modus excom

SECUNDU modu culpe et
excommunicationis uel disciplinae mensure debet extendi;
Qui culparu modus in abbis pende iudicio;
Si quis tem frecter in leuioribus culpis
inuenit a mense participatione priuetur;
Qui uero in consistorio iste erit recto;
In oratorio psalmu aut antiphonam
non inponere neq; lectionem recitare;
usque ad secretis sectionem; & accipiat;
Refectionem a cibi p frum refectione solus

Si uero bi graecice fit refectio sextae horae.
ille praeter nonae;
Si fratres nonae. illeues perae;
Quae dum sacra factione congruae ue
niam consequatur; XXV;

De grauioribus culpis

Si autem frater qui grauioribus
culpis noxae tenetur. suspendatur
a mensae simul et oratorio;
Nullus ei fratrum in nullo iungatur
consortio. nec in conloquio;
Solus sit ad opus sibi iniunctum. per
sistens in poenitentiae luctum;
Sciens illum tremendum apostolum;
Tradidit eiusmodi hominem in interitum
carnis. ut spiritus saluus sit in die domini;
Cibum autem refectionem solus percipiat.
mensurae uel horae quae praeuidens
abbas esse competere;

ac aquo quem benedicetur transeunte;
nec cibum quod eidetur; XXVI;

De his qui sine iussione abbatis fratres excommunicare

Si quis frater praesumpserit sine iussione abbatis fratres excommunicare quolibet modo se iungere: aut loqui cum eo: uel mandatum eidirigere similem se strictur excommunicationis iudicium; XXVII;

Qualiter debeant abbates esse anxii de excommunicatis

Omnis sollicitudine curam gerat abbas circa delinquentes fratres;
Quia non est opus sanis medicus sed male habentibus;
Ideo ut debet omnimodo ut sapiens medicus inmittere senpectes, id est senio uersecipientes fratres qui quasi secrete consolentur fratres fluctuantes;
Prouocent ad humilitatis satisfactionem;

& consolantur eu, ne abundantiori tris
titie obsorbeatur:

Sed sicut ait idem apostolus, confirmatur in eo ce
rtere: & oratur pro eo ab omnibus;

Magnopere enim debet sollicitudinem gere
re ecclesie: & omnis ecclesiastice & indus
trie curam gerere: ne aliquid de ouib; sibi creditis pe
ueniat in eum se infirmari: cum se suscepisse
animarum, non suspicienes tyrannidem
& maluat pphetie comminationem pquadicere:

Quod crescumus in debitis adsumebatur:
& quod debile erat proiciebatur;

Et pastoris boni piu imitatur exemplu: qui se
licet: xcviiii. ouib; in montib; abiit unam
ouem que errauerat quaerere:

Cuius infirmitati intentum compassus et
uteam inseuit humeris suis dignatur
imponere: & sic reportare ad gregem; xxviii
de hig q sepius commepti end

SI QUIS FRATER FREQUENTER
correptus pro quaeliba culpa sicut
excomunicatus non emendauerit
acrior et accedat correptio.
Id est ferulae uel uindictae in eum procedat:
Quod si nec ita correxerit aut fortasse quod
absit insuperbia elatus etiam defendere
uoluerit opera sua. tunc abbas faci
at quod sapiens medicus. si exhibuerit fo
mentae sumptae ecclesiasticae sine medi
camine scripturarum diuinarum.
Si adultimum ustionem excomunicationis
uel plagarum uirge. etiam siuiderit
nihil suam praetuelere industriam adhi
beat id quod maius est suam omnium
fratrum pro eo orationem:
Ut dominus qui omnipotens est operetur sa
lutem circa infirmum fratrem:
Quod si nec isto modo sanatus fuerit. tunc iam

utatur abbas fens abscisionis uta apostolis;

Au festem aclum & uobis;

Et iterum infidelis si discedit discedat;

neuma ouis morbida omnem gregem

contagiat; XXVIIII; Si deliquit

frater de monasterio recipi non ex

FRATER QUI PROPRIO UITIO

egreditur de monasterio. si uerte

uolueri. spondeat prius omnem

emendationem pro quo egressus est.

Et si in ultimo gradu recipiatur. ut et hoc

eius humilitas conprobatur; ; piatur;

Quod si denuo egerit. usque ter hoc feci

Iam postea. sciat omnem sibi reuersio

nis aditum denegari; XXX; De pueris

minoribus aetate qualiter corripiant

OMNIS AETAS UEL INTELLEC

tus. propriae debet habere

mensuras;

Idcc que quotiens puer uel adulescen
tior ae tate aut quiminus intelle
gere possunt quae ante ponenda sint ex com
municationis: hi tacter dum delin
quunt: aut ieiunis nimis affligantur.
aut agnis uerberibus coerceantur ut
sanentur; [xxxi; Liber:

DE CELLARARIO MONASTERII

Cellarius monaste
rii eligatur de congregatione; sapi
ens: maturus moribus.
sobrius: non multum edax. ñ elatus:
non turbolentus. non iniuriosus:
non tardus: ñ pdicus: sed timens dñm;
Qui omni congregationi sit sicut pater:
Curam gerat de omnib; sine iussio
ne abbatis nihil faciat: quae iu
betur custodiat: fr̃ ñ contristet;
Si quis frat̃ ei eo forte aliqua intra

tionabiliter postulat. non spernendo eũ
contristet. sed rationabiliter cum humi
litate. ne clepentãti deneget;

Animam suam custodiat. memor semp illud
apostolicum. quia qui bene ministrauerit
gradum bonum sibi acquirit;

In firmorũ. infantũ. hospitũ. pauperũq;
cõ omni sollicitudine curã gerat;

Scient sine dubio quia pro his omnib; in die
iudicii rationẽ reddituru est;

Omnia uasa monasterii cunctaq; substan
tiã. ac si altaris uasa sacrata conspiciat;

Nil ducat neglegendũ neq; auaritiæ studeat
neque prodiui sit. & stirpatur substan
tiae monasterii; & abbatis;

Sed omã ambitiũ uitet. & secutiũ sionibus
humilitatem ante omã habeat. & cui
non est quod tribuatur ex substantia.
sermo responsionis porrigatur bonis;

Et semper uē. sermo bonus sup datū obtimum;
omnia quae ei in um xerit ecclesiae. ipse haec be
at sub curae suae;
quibus eum prohibuerit non presumat;
Nec trib; constituatur monā sine aliquo
tyro uel morae offerat. ut ne scandalizentur. tyro
Ne mordium eloquii. quid mereatur qui
scandalizauerit unum de pusillis;
Si congregatio maior fuerit solatia eidem;
quib; cediturus ipse aequo animo impleat
officium sibi commissum;
Pro ris competentibus dentur quaedam ast; de petun
Et nemo perturbetur neq; contristetur in domo dei;
De pennarum uel ne u: mo pastenu
Substantia monasterii ipse
Arcentur uel uestibus seu quib; libetur;
Sed uideat ne abbas ne. de quorum uitia
moribus; securus sit;
Et ei singulae utile iudicauerit utiles signa.

costodiendae atque recollligendae. quibus
abbas breuem teneat;

Ut omnis sibi in ipsa adsignata fratres uicissim succe
dant. scilicet quid det. aut quid recipit;

Si quis autem sordide aut negligenter res monas
terii tractauerit. corripiatur. si non emen
dauerit. disciplinae regulari subiaceat;

XXXIII. Si quid debeat monachus habere.

PRAECIPUE hoc uitium ne
dicitur amputandum de monasterio;
Ne quis praesumat aliquid dare. aut
accipere. sine iussione abbatis; neque enim;
Ne quicquam aliquid habere pro proprio. nullam omni
Ne quem codicem. neque tabulas. neque graphium.
sed nihil omnino. quippe quibus non corpora
sua. non uolunt arbitrari licere habere im
primis uolunt tectam; neque enim;
Omnia uero necessaria a patre speramus
quicquam licere habere. quod abbas

non dederit aut promiserit;

Omnia quæq: omnibus sint communia. ut scriptum est. et tamen illis omnia communia;

Nec quisquam suum aliquid esse dicat uel presumat;

Quod si quisquam huic nequissimo uitio deprehensus fuerit delectari. ammoneatur semel et iterum;

accipere:

non nondum decuerit correptionis subiaceat;

XLIIII; Sicut equalitas deest ita pecces

Sicut scriptum est. diuidebatur singulis prout cuique opus erat;

Sub hoc non dicimus ut personarum quod absit acceptio sit. sed infirmitatum consideratio. et contristatur;

Vbi quis minus indiget agat deo gratias. et non

Qui uero plus indiget. humiliatur pro infirmitate. non extollatur pro misericordia;

Et ita omnia membra erunt in pace.

Ut omnia nemur morationis malum.

proquecumque accusec. in aliquo quecumque
uerbo. uel significatione cappecerecet;

Quod si de phonasus fuerit. districtiori disci
plinec subdetur; ;xxxv;

De septimanariis quoquipse

Ffs sibi inuicem seruiant.
& nullus excusetur. a quoquine officio;

Si autem egritudo aut inecessec grecius
utilitatis fuerit quis occupetur; ;xxvi;

Qui a fratribus maiorem circa & accepterat adqui
rebecillis; nil procurentur solatice. ut non
cum tristitice hoc faciant;

Ceterum habeant omnes solatia. secundum modum
congregationis aut positionem loci;

Si maior congregatio fuerit. cellerc
rius excusetur a quoquinec; ;xxvii;

Ut si quid diximus maioribus utilitatibus oc
cupentur sibi subdecentecte inuicem seruiant;

Egressurus de septimana. sabbato mundi
tias faciat;

Inter cunctos sibi fratres monachus
accedat tertium. Lectio;

De de suero tecipsequiegredietur. quicille
quintrcaturus est omnibus Lectio;

Ad ministerium mundae & sancte cella
rario reconsignetur;

Qui cellerarius iterum intra mticonsignet.
ut sciat quid det. aut quid recipit:

Septimana hiau ante uma hora refectionis.
accipiant super stratum annonam.
singulae bibere & panem;

Ut hora refectionis sine murmuratione
& gracui labore. seruiant fratres suis;

In diebus tamen solemnibus usque ad
missam sustineant;

In tranter & exeunter ebdomada decimi noctu
torno mox matutinis finitis dominicae
omnium genibus prouolutentur postu
lantes pro se orationem;

Egrediens aut de septimane. dicat hunc versu:
Benedicturus dne dr. qui ceduuicestime et
consolecturus me; ⁊ dicit;
Quo dicto tertio. accepta benedictione que
subsequitur ingrediens et dicat;
Dr in adiutorium meum intende. dne ad
adiuuandum me festina;
Et hoc idem tertio repetatur ab omnibus
et accepta benedictione ingrediatur;

XXXVII; DE INFIRMIS FRATRIBUS

Infirmorum cura. ante omnia et super omnia adhibenda est;
Ut sicut reuera exhibetur seruiatur.
Quia ipse dixit. infirmus fui et uisitastis me; et quod fecistis uni de his minimis meis mihi fecistis;
Sed et ipsi infirmi considerent in honore
dei sibi seruiri. et non superfluitate sua
contristent fratres suos seruientes sibi;

Item non patienter postendisunt quia
de tale lib; cupiosior meresset adquirtur;
Ergo cum maxime sit abbatis negli
quem negligentiam patientur;
Qui b; fr; b; infirmis sit cellae super edificare
et seruitoribus omnem dilig̃ntiam ac sollicit;
Bal nec rum usus infirmis quotiens
expedit offeratur; ; cedatur;
Sanis tamen et maxime iuuenib; tertius con
et carnium esus infirmis omnino de
bilibus ~~q~~ propter necessitatem concedatur;
Ubi melioratis fuerint. accernibus
more solito omnes abstinebunt;
Cum ré autem maxime habebit abbatis nec cellar
regis aut seruitoribus negligantur infirm;
ad
ipsum respicit. quicquid ab discipulis
delinquitur; ; xxxvii;

De septimana seruienda

Ieiunia humana

trahetur ad misericordiam. inhirabitur
b; senum & infantum indelicat. tamen &
regule auctoritas eis prospiciat;

Considerentur semp in eis infirmitas. & nulla
tenus eis districtio regule teneatur in alimentis;

Sed sit in eis pia consideratio. & prevenian
horas canonicas; ;xxxviii;

De ebdomadario lectore

Mensis fratrum. lectio
de esse non deba;

Si fortuita casu quis corripuerit codicem
audent.
legere ibi; sed legatur tota ebdomada de
dominica ingredietur;

Qui ingrediens. post missas & communionem
pacem ab omnibus prosternens. ut aueri
tat ab ipso dr spm electionis;

Et dicatur hic versus in oratorio testo
ab omnib; ipso tamen incipiente;

Dne labia mea aperies. & os meum ad nun

ut ut lectu dñi tuam; ad legendum.

Et sic accepta benedictione. ingredietur

Et summum fiet silentium. ut nullius musi

ta tio uel uox nisi solus legentis ibi audiatur.

Que uero necessaria sunt. comedentibus

et bibentibus, sic sibi uicissim ministrent fr.

ut nullus indigeat petere aliquid;

Si quid tamen opus fuerit, sonitu cuius

cúq: signi potius petatur quáe uoce;

Nec presumat ibi aliquis de ipsa lectione.

aut aliunde quicquáe requirere. nec detur occasio;

Nisi forte prior, pro aedificatione. uo

luerit aliquid breuiter dicere;

Frater cúi lector ebdomade tenus accipi

at mixtum prius quáe incipiat legere.

Propter communem sanctam. et ne forte

grauetur ieunium sustinere;

Post ea áu. cum quoquine ebdomadarius

et seruitoribus reficiat;

Hæc tamen non pro ordine legenti autem tenti
sed qui edifi cent accidenter; [XXXVIIII]

De ieiunis;

Sufficere credimus ad refec
tionem condicenter. tertia quam omne
omnibus mensis coctae duo pulmentaria
propter diuersorum infirmitatibus;
Ut forte qui ad illo non potuerit edere.
ex. ad alio reficiatur;
Ergo duo pulmentaria coctae fructibus
omnibus sufficiant;
Et si fuerit unde pomae aut nasci cenlie
leguminum addatur ad testum;
Omnis libra unce panis sufficiat in die.
siue tunc sit refactio. siue prandium cene.
Quod si contentum fuerit de tertiam libre
accepit a cellerario seruatur reddendam
Quod si libra forte facta fuerit maior marti
rio a potestate abbatis erit. si expedit
aliquid aug

Re mote pomnib; crepulca aut nũquam
subripiat monacho indigentes;

Quia nihil sic contrarium est omni christia
no quomodo crepulae; ⁊ crepulae;

Sic aut dnr nr uidet engreuantur corda nra
Pu eyruet ominose ad ecte non eadem
seruatur quantitas. sed minor quam
maiorib; seruatur in omnib; parcitate;

Car nium uero quadrupedum omnimodo
ab omnibus abstinetur comestio.
praeter omnino debiles et egrotos;

DE MENSURA POTUS;

Hunusquisque proprium ha
bet donum ex dõ. alius sic alius sic
Et ideo cum aliquae scripturae
ab his mensurae victus aliorum
constituitur;

Tamen infirmorum continenter in be
ellitate. credimus enim aduim singulos
sufficere posse;

Qui burai donecdr tolerenlice abstinéris.
ppyce sehecbituros mercedémscirenl;
Quod siccurlocinecessitecs. uellecbor. autar
dor abstectis amplius poporceyt. Incer
bitho prioris consistact; ⁊ autebyblecs;
Considerenr inomnib; nesubrepat sacilas
Li celegremus uinú omnino non esse monac
horum. sedquicenir tómporib, idmonac
his psuccdere non potest. saltem uelhoc
consenliamus utnon usque adsecrie
tetém bibemus sed pecstiur;
Quia uinú apostata fecerit. dice sacpiens;
Ubi autém necessitecs loci exposcerit. ut
nesupree sesptee mensura inuenirypos
sit. sedmultominus autex tonihil
benedicanl dm quibihecbitanl. sénmurmu
rer
Hoc amleomnice ammonénter. utabsq;
murmuretionibussinl; ⁊ xli;
Quis: horus oportetrepicere.

Ex scó pascha usque pente-
costen. ad sextam reficiant
fratres. et sere cenent;
A pentecosten autem tota aestate.
si laborem egrorum non habent monachi.
aut nimis dies aestatis inpturbat. quasta
et sexta ferie ieunent usq: ad nonam;
Et liquis diebus ad sextam prandebunt;
Qui prandius sextam. si operem in egris ha
buerint. aut aestatis feruor nimius fuerit.
continuando est et in abbatis sit prudentia;
Et sic omnia tempet atq: disponat.
quatenus et animae salubrium; et quod
vlla
faciunt fiat. absq: iustam murmo
ratione fiant;
2
Ab idus autem septembres usq: caput quad
dragesime. ad nonam sep reficiant;
In quadragesima mane usq: in pasche
ad vespere cum reficiant;
2

Ip sexta meridie per se sicce zetur ut lum
lucerne non indigeant reficientes.
sed lucescente hucdiei. omnia consumentur.
Sed si omni tempore. siue cena siue refectio
nis hora sic tempetur. ut lucesciant omia.

XLIII. Qualiter completorium peragatur

Omnis tempus silentium
debent studere monachi. maxi
me tamen nocturnis horis;
Et ideo omni tempus siue ieiunii. siue
prandii. si tempus fuerit prandii mox
surgentes ad hora. sedeant omes in unum;
Et legatur collationes uel uitas patrum
aut certe aliud quod edificet audientes;
Non autem ipsa decem uolumina quae infirmis
intellectibus nocent. utile illa hora
hanc scripturam audire. alis
uero horis legantur;
Si autem unus dies fuerit. dicta uespera

peruo interuallo, mox accedant ad
lectionem. collatione innutdiximus;
Et lectis quattuor aut quinq: foliis.
uel quantum horae permittit;
Omnib; in unum occurrentibus. phanc
moram lectionis. si quis foste in ad
signato sibi commisso fuit occupatus;
Ibi ergo in unum positi compleant;
exeunte a completa omnis. nulla sit licen
tia. de uno cuiquam loqui aliquid;
Quod si inuentus fuerit quisquam tacen
tum mittetur silentium hanc praeuari
care. graeuiuindicte subiacebit;
Excepto si ne cessitas hospitibus supuenerit
aut foste abbas alicui aliquid iusserit;
Quod tamen ipsud cum summa gratia
et moderatione honestissime
fiat; XLIII; De hiquibus ad opus
diuinum ad orandum accedunt

Adhora diuini officii mox
ut auditus fuerit signum relictis omnibus
quaelibet fuerint in manibus.
summa cum festinatione curratur;
Cum igitur tempus ut non sicut licet
inuenietur fomitem;
Ergo nihil operi dei praeponatur;
Quod si quis in nocturnis uigiliis post gloria
psalmi nonagessimum quartum propp
ter hoc omnino subtrahendo amorose
uolumus dici occurrerit. non stet in ordi
ne suo in choro. sed tamen omnium
stet. aut in loco quem tenuerit; negligenti
bus seorsum constituentur abbati;
Ut uideantur ab ipso uel ab omnibus.
usque dum completo opere di. publi
ce satis factione poenitear;
Ideo autem in ultimo aut seorsum iudi
cauimus debere stare. ut uisi abomi

uel pro ipsa uerecundia suae emendent;

Si fons oratorium remaneant. et post te

tulis quis se aut collocet et dormit aut

ceste redit sibi fons uel fabulis succedat.

et detur occasio malignio;

Sed ingredientur intus. ut nec totum

pdant et de reliquo emendent;

Si uris aut hons quae dopus di puer sum

et gloriae pri mi psalmi. qui puer sum di

citur non occurrent. legere quae supra

diximus. in ultimo stent;

Ac praesumant socia cum choro psallentium

usque ad sacris fractionem. nisi post abbas

licentiam dederit remissionem suae

iniquitatem ut sacris fraeciat reus hoc;

Ad mensam aut quam tu uersum non oc

current ut simul omnes dicant uersum

et orent. et subito omnes accedant ad mensam;

Qui pre legentia suam. aut uitio occurrent

usq: secundum ecclesiam hoc corrigitur;

Si domuo non emendetur non permittatur

ad mensam communis participationem

Sed sequestretur a consortio omnium usq:

dum satisfecerit solus. sublatam ei portionem suam omnium;

Ut qui ad refectionem & emendationem

Si miles aut paupertatem. qui ad illum uenerit

non fuerit presens. qui pro cibum dicitur;

& de quis presumat ante statutam horam ut pe

quicquid cibi aut potus ~~presumere~~;

Sed & cui offertur aliquid a priore & acci

pere renuit. hora quam desiderauerit

hoc quod prius recusauit aut aliud om

nino nihil percipiat. usq: ad emendatio

nem congruam; xliiii;

De his qui ex communicantur

Quomodo satisfaciant

Qui pro grauioribus culpis aberratione a mensa excom

minicentur. horæque cum opus dei in
ecclesia celebratur. ante fores
oratorii prostratus iacebit;
1 hil dicant nisi tantum posito in tra
cepite. stratus pronus omnium de ora
torio exeuntium pedibus;
T hoc tamdiu faciat usque dum abbas
iudicauerit satis factum esse;
si dimissus ab abbate uenerit.
noluerit seipsum abbati deinde om
nium uestigia utorum pro ipso;
T tunc suus sentit abbas recipiatur in
choro, uel ordine quo abbas decreuerit;
si sciens ut psalmum. aut lectionem.
uel aliud quid non presumat in oratorio
imponere. nisi iterum abbas iubeat;
T omnibus horis dum peccatum
opus dei proiciatur se in terra in loco quo
stat. et sic satisfaciat usque dum

iubeat iterum abbas ut quiescat iam
ab hac sectis fractione;

Qui uero in burculpis & communicant
tentuam sec. in oratorio sacris faciat;

Vt q: ad iursionem abbatis hoc efficiant ut
q: dum benedicat & dicat suffiat;

xlv; De his qui pallum uel ponunt

Si quis dum pro nuptias
Psalmum uel responsorium antiphonem uel lectionem fallit fuerit
nisi sacris fractione ibi cor & omnis
humilitate fuerit maiorum indicatur subiacere;

Qui pe quinoluit humilitate corrigere
quod negligenter deliquerit infantes
autem pro tale culpa uapulent;

xlvi; De his qui pallum quinquies
libet reuus deliquerit;

Si quis dum in labore
quouis in quo quinque incellere

inmonasterio. inpistrino. inorto.
inastrinceliquae dumlae borae. uel
inquocumq: loco aliquid deliquerit.
aut fugerit quippicem. aut pdederit.
uel aliud quid excesserit ubi ubi &
non uenierit continuo ante abbatem
uel congregationem. ipse ultro satis
facerit. & prodiderit delictum suum
dum q alium cognitum fuerit maio
ri subiacebit emendationem.

Si anim ueto propter aliquam culpam fuerit
latum: mentum abbati. aut spiritu
bus senioribus pacem faciat;

Qui scient curae esse & aliena uulnera
non detegere & publicare;

De sigillis ad horas

Vigilias ad horas operis
di. die noctuq: sicut ab batis.
aut ipse enumeraverit. aut meli

sollicito fratres in iungat hanc curam
vtomá hons cóp&ntib; cóplectentur;

Psal mur autém uel antiphonces pabbre
tém ordine suo: quibus iussum fu
erint inponant;

Cant tertéú & légere non presumat nisi
qui potest ipsú officiú implere ut
aedificéntur audiéntes;

Quod cum humilitate & gracuitate:
& timore fiat & cum iusserit abbas;

xlviii; De opera manuum cotidiana

Otiositas inimica est
animae:

Et ideo certis temporibus
occupari debent fratres in laborem manuum;
Certis iterum horis in lectione diuina:
Ideo q; b aedis posigone credimus utra
que tempora ordinari;
Id est ut a pascha usq; kal octubres:

amane et eunt ad primam horam usque pone quasi
laborem. quod necessarium fuerit;
Ab hora autem quarta usque hora quarta agunt
lectionem uacam;
Post sexta autem surgentes amensa. pausant in lecto
suo cum omni silentio; et nonnunquam;
Aut forte quando uolunt legere sibi. sic legitur uel aliud
Et agitur nonna tamperius. mediante octa
ua hora;
usque ad uesperam;
Et iterum quod faciendum est. operantur
Si autem necessitas loci aut paupertas exi
gerit. ut ad fruges recollegendas perre
occupantur. non contristantur;
Quia tunc uere monachi sunt. si labore manuum
suorum uiuunt. sicut patres nostri et apostoli;
Omnia tamen mensura et temperantia propter pusillanimes.
Kal. Nouembris usque ad initium quadragesime.
usque in horam secundam plenam lectionem uacant;
Post hora secunda agitur tertia;

Et usq: nonam omis mopus suum laborent: qd eis iniungi

Facto autem primo signo horae nonae. desiun
gant ab opere suo. & sint parati dum
secundum signum pulsauerit; psalmis;
Prefationem au uacent lectionib; suis aut
In quadragesima aue diebus. a mane usq:
tertiam plenam. uacent lectionib; suis;
Et usque decimam horam plenam. operentur
quod eis iniungitur;
In quib; diebus quadragesime. accipiant omis
singulos codices de bibliotheca. quos per
ordinem ex integro legant;
Qui codices incepit quadragesime decendist;
An teom nicesane deputentur. unus aut
duo seniores. qui circuiant monasterium.
horis quibus uacauerint praeter lectioni;
Et uideant ne forte inuenitur praeter
accidiosus qui uacat otio aut fabulis.
& non est intentus lectioni;

ꝓ

ꝓ

ꝓ

Et non solum sibi inutilis est. sed sicut alios distollit;

Hic tectus si quod absit reptus fuerit. cor

ripiatur semel et secundo;

Si non emendauerit. correptioni regulari subiaceat;

Ita ut ceteri timeant; et peccantibus;

Et quod procul dubio non iungatur hoc in con

Dominico uidendum die. lectionum uacationi omnes.

exceptis his quibus officia deputatis sunt;

Si quis autem negligentior et desidiosus fuerit. ut

non uellit aut non possit meditare aut legere.

in iungatur et opus quod faciat ut non uacet;

Fratribus infirmis aut delicatis. tectis operis

Aut aliis in iungatur; ut non otiosi sint nec uio

lenti. Ceteris obpimantur aut effugentur;

Quorum infirmitas ab abbate considerandae est;

DE QUADRAGESIMAE OBSERUATIONE

Licet omni tempore uita omnium

monachi. quae quadragesimae debet obseruatio

nem habere. tamen quia paucorum est

istę uitur. ideo succedimus istis diebus quae
dragesime. omnipuritate uitę suae custodire;

Omnes pacis ter. & singulares aliorum
temporum his diebus scis diluere;

Quod et dignesit. sicbomnib; uitus tę peramus;

Orationi cū flētib; lectioni & compunctioni
cordis. atq; abstinentiae operę decemus;

Ergo his diebus augeamus nobis aliquid
solito pensu seruitutis nostrae; tec.

Orationes pecuniae. ciborū & potus abstinēn

Utimus quisque supmensurę sibi indictā.
aliquid propriae uoluntatis cum gau
dio sci spī offeratdō;

Id est subtrahat corpori suo cibo. depōni
de somno. de loquacitate. de scurilitate;

Et cum spiritalis desiderii gaudio. sem
per ęcclesiae expectet; suo suggeratur;

Hoc ipsud tamen qotumquisq; offerit abbati

Et cū ei fuerit oratione & uoluntate;

Qui aliquod sine permissione patris spiritualis
fit. praesumptioni deputabitur.
et haec ne gloriae. non mercedi;
Ergo cum voluntate abbatis omia agendaest,

De fratribus qui longe a bonato
mo laborant aut peregrinantur.

Fratres qui omni uo longe est.
in labore. et non possunt occurrere
horae competenti ad orationem. et abbas
hoc pendit quia ita est. cogitent ibi de
opere dei ubi operantur. cum tremore
diuino flectentes genua;
Similiter qui in itinere directi sunt.
non eos praetereant horae constitutae;
Sed ut possint cogitent sibi. et seruitutis pen
sum non negligant reddere; ℒ Li;

De fratribus qui longe
gatis propiciis cupiunt.

Frater qui pro quo uis res

ponto diligitur & ecclie spectatur seu esti ad
monasterii. non presumet forsmendu
cere. & licentiam omnino rogatur a quoui
nisi forte et ab abbate suo p̃cipiatur;
Quod si celiter fecerit. & communicatur;

LII; DE MATRONIS QUOMODO SUSCIPIANTUR

MATRONIS hoc sit quod
dicitur. Nec ibi quicquam aliud
geratur. aut condatur. sed plena ope
ri omn̄ cum summo silentio decen.
celebretur seu ministrando;
Ut frater qui forte sibi peculiariter multorum
non impediatur alterius improbitate;
Sed si celiter multi sibi forte poscuntur oru
se. simpliciter intra dona; ⁊ ne cordis;
Non in clamorem voce. sed in lacrimis & intentio
Ergo quisimilia opus non fecerit. inpunitur
explicito operedi[illegible] mora in oratorio;
Sic dum ne alius impediri tum patiatur;

LIII. De hospitibus suscipiendis

Omnes superuenientes hospites tanquam Xpm suscipiantur.

Quia ipse dicturus est: hospis fui et suscepistis me.

Et omnibus congruus honor exhibeatur.

maxime domesticis fidei et peregrinis.

Ut ergo nuntiatur puerum hospitis occurratur

ei aut ore aut lacrimis: cum omni officio conteratur.

Et primitus super eum pacem et sic sibi sociantur in pace.

Quod pacem osculum non prius offeratur nisi

oratione premissa propter illusiones diabolicas.

In ipsa autem salutatione commiscebatur humilitas.

Omnibus venientibus siue discedentibus hospitibus

inclinato capite uel prostrato omni corpo

ye in terra Xpm in eis adorantes quia suscipitur.

Suscepti autem hospites ducantur ad orationem.

Et precedant eum seniores prior aut cui uisum fuerit.

Legatur coram hospite lectio diuina ut edificetur.

Et hec omnis exhibeatur humanitas.

Ieiunium cepho se frequentetur propter hospitem;

Si fortepcipuum sit dies ieunii quem post nonam;

Fratres cum consuetudines ieuniorum prosequantur;

Quae tunc cenis; abbes hospitibus dat;

Per dies hospitibus omnibus tecum abbas. quem

cum tec congregatio leuat;

Quibus locis hunc uersum dicent;

Suscipimus deus misericordiam tuam in medio templi tui;

Pauperum et peregrinorum maxime suscepcionis

cure collicite exhibeatur;

Quia in ipsis magis xpus suscipitur;

Diuitum terror ipse sibi gratis honorem;

Coquinae abbatis et hospitum superest;

Ut in eis hospes superuenientes hospites; quinque quidem

monasterio nominantur fratres;

In quae coquinae ad annum ingrediantur duo fratres

qui ipsum officium bene impleant;

Quibus ut indigentibus solacia administrentur

utque breuis murmoracionem seruant;

Et rex quando occupationem minorem habeant. et
eam ubi eis imperatur inoperce;

Et non solum ipsis. sed et in omnibus officiis monasterii.
iste cursus consideretur. ut quando indigentiam sola
tia ad commodentur eis;

Et iterum quando ut eccenam obedientiam imperatis;
dam et cellerem hospitem habeat ed signetur
frater cuius animam timordi possidet;
Ubi sint latis strecti sufficienter: ⁊ tur;
ad omnes timentibus: et accipientibus: et accipient ministre
hospitibus eum non praecipitur. nullatenus
sordidis. neque conloquatur:

Sed si obviaverint autem de ipsis luxetur humi
liter. et dixerimus. et postea benedictione
petentes dicere sibi licere conloqui cum
hospite; ⁊ Lin; SI DE BEATO NOBIS
HUS LITTERIS VEL ALIQUIS SUSCIPERE
Nulla ratione nobis licebat
ho. neq: de pecuniis burs suis. neq: aquequa

hominum: nec sibi nunc cum litteras eulogias:
uel quaelibet munuscula accipere aut dare:
sine praecepto abbatis:

Quod si ita cum apparentibus suis et quicquid datum
fuerit: non praesumat suscipere illud: nisi
prius indicatum fuerit abbati:

Quod si iusserit suscipi: in abbatis sit potestate: cui
illud iubeat dare:

Et non contristetur frater: cui forte datum
fuerat: ut inde detur oecclesiae diaebulo:

Qui autem aliter praesumpserit: disciplinae
regulam subiacebit: [L.]

DE VESTIMENTO UEL CALCIAMENTO FRA

Vestimenta fratribus
secundum locorum quae habitant: ubi
habitant: uel aeris tempestatem dantur:

Quae in frigidioribus regionibus amplius indigetur:
minuendis uel hominum:

Ita ergo considerabitur abbate

Cor tamen mediocrib⁹ locis sufficere credim
monachis p singulos cucullas & tunicam.
cucullas in hieme uillosas in estate tenuiores & augustas;
Et scapulare propter operis;
In dum ire pedum. pedules & calceos;
De quibus uerum omnium calore aut grossitu
dine non curantur monachi;
Sed quales inuenire possint in patria quas
aut quos uiliores comparare possint;
Ubi ueri ad demensum prouidere. ut nisi
custa ipsa estimatione utinam; ac sed mensurate;
Accipientes nouas. ubi eas emptas dederint in pstinis
reponendas in uestiario propter pauperes;
Sufficit enim monacho duas tunicas. & duos
cucullos habere. pp noctes. & pp lectum & pro pauperes;
Aliquid supra fuerit. superfluum. amputare debet;
Et pedules & quodcumq; estiuo tempore reddant.
dum accipiunt nouum; ; non accipiant;
Et morsalia hinc inde disgungantur. de festa

Quae vestimenta: loca ibi restituant;

Et cucullos & tunicas sint aliquanto asoliti

quae hec bona modice meliores;

Quas & eis in tempore accipiant de vestiario;

Et vetusta vestimenta restituant;

Stramenta autem lectorum sufficiant matte

& fenum & lanae & capitale;

Quae tamen lecta frequenter ab abbate servan

dae sunt propter opus peculiare nemuniatur;

Et sicut minutum fuerit quod ab abbate nace

pit grecursime disciplinae subiacebit;

Et hoc uitium peculiare redicitur amputetur;

Dantur ab abbate omnia quae sunt necessaria

id est cucullae tunicae pedules caligae

braccile cultellum graffium acum

mappula tabulae;

Ut omnis auferatur necessitatis excusatio;

Aliquotiens ab abbate sunt considerandae illa

sententiae actuum apostolorum:

Quæ debeatur singulis pro uenia q: opus erat;

Hæc ergo ab abbate considerata infirmitates indigen

tum. non malæ uoluntatem inuidentium;

In omnibus tamen iudicium suum diuinæ ba

tionem cogitet; LVI;

DE MENSA ABBATIS;

Mensa abbatis cum hospi

tibus ac peregrinis sit semper;

Quotiens tamen minus sint hospites;

quorum ut dicitur est: in ipsius sit potestate;

Semper tamen monachis aut duobus semper cum fratribus

dimittendum propter disciplinam;

DE ARTIFICES MONASTERII;

Artifices si sunt in monasterio

cum omni humilitate faciant si

quis eorum superbiam extulerit si quis extra abbatem;

Si iniquis gratis extollitur presentiæ

abbatis suæ eo quod iudicatur aliquid contra

monasterio: hic talis emendetur ab ipsa arte;

Et denuo peccam non transeat: nisi forte humilia
tóe iterum abbas iubeat;

Si quid uero operis; artificum uenum dandú
est: uideant ipsi per quorúm cenus transi
gendi sint: nec aliquid fraudem presumant;

Memorentur semp ancillae dei ne
ne forte mortem quam illi in corpore pertu
lerint ancillae uel omnes quae aliquid fraudem
de rebus monasterii fecerint in anima expectantur

In ipsis autem ptus non subiacet aucoritati malii;

Sed semp aliquantulum uiluit dolur: quam
ab oculis irrationabilibus deripotest;

Ut in omnibus glorificetur dñs; Finit;

De disciplina suscipienda omni tempore

Nouit enim eps quis ad
conuersionem noneficacitr tribua
tur ingressus:

Sed sic ait apostolus: probate spiritum si ex deo sint;
Ergo si uenientes perseuerauerit pulsantem dim

latere sibi iniuriam & difficultatem ingressus. post quattuor autquinque dies ursus fuerit patienter postere. & persistere petitionis suae annuatur eiu ingressus;

Et si in cellae hospitum pauci sint diebus;

Post ea ui si in cellae nouitiorum ubi meditetur. & manducant. & dormiant; & dari ei mensis

et si senioribus tali deputatur; quia pt sit ad lucrum

eo super eo omnino curiose intendat. & sollicitus sit si reuera dm quaerit;

sollicite ad opus dei. ad obedientiam. ad obprobria;

Dicantur et omnia dura & aspera.

per quae itur ad dm;

promittit de stabilitate sua & praeuaricatione. post duorum mensium circulum.

legatur et haec regula per ordinem. & dicatur et aeclae sub quae militaturus. si poterit obseruare ingredere;

uero non potes. liber discede;

Si adhuc steterit tunc ducatur in supradictam
cellam nouiciorum et iterum probatur in omni patientia.

Et post hoc mensem circumiacentem legatur ei regula,
ut sciat ad quod ingreditur;

Et si adhuc steterit post quattuor menses iterum
legatur ei eadem regula;

Et si habitet cum deliberatione promittere omnia custodire et cum
tale sibi imperatur seruare tunc suscipiatur in congregatione.

Sciat enim hic lege regulae constitutum quod ei illa
die non liceat egredi de monasterio nec collum
excutere de iugo regulae;

Quod si tam morosam deliberationem
licuit aut excusare aut suscipere;

Suscipiendus autem oratorio coram omnibus
promittat de stabilitate sua;

Et conuersione morum suorum et obedientia coram deo et sanctis
discere uiuere;

Si aliquando aliter fecerit ad eos damnari

nandum fecit. quem inuidit;

De quo promissione suc. fecerat petitionem ad.
nomen eorum quorum reliquiae ibi sunt.
et ab hac praesente:

Qua petitionem manu suscepit hac;

Ut ecce sinsent litteras. alt. ab eo rogat sedebat;

Et ille nouitius signum fecerat. et manu
suscepit eam super altare posuit;

Qua dum posuerat. incipiat ipse nouitius
mox hunc uersum;

Suscipe me dne secundu eloquium tuum
et uiuam. et ne confundas me ab expectatione mea;

Que uersu omnis congregatio. tertio respon
deat. et adiungunt ter gloria patri;

Tunc ille frater nouitius prosternitur sin
gulorum pedibus utrorum pro eo;

Qua et illec die. in congregatione reputatur;

Si quis habet. aut rogat pro se pauperib;
aut facere solemnitate donatione conferre
monasterio;

Nihil sibi reseruant omnib; quippe qui ex illo die
nec p̃ pri corporis potestate ē se habituri sciẽt;
Mox ergo in oratorio ducuntur reb; p̃ pris quibus
uestiuntur ē. & inducuntur rebus monasterij;
Illa aũ uestimenta quibus exuti sunt. repo
nentur in uestiario conseruanda;
Et sic eliquando succedenti diabolo consensere
ut egredientur de monasterio. quod absit.
tunc exuti rebus monasterij. proiciantur;
Illa tamen p̃ditionem ē quam de superaddita abbas suis
suscipiat sed in monasterio reseruabitur;

LVIII. De filius nobilium aut
pauperum qui offeruntur;

Si quis pontifex de nobilibus
offerit filium suum do in monasterio. si p
se puer minor ætate est. parentes eius
faciant p̃ditionem. quam superiorius diximus;
Et eam oblationem ipsam p̃ditionem. & manum pueri
involuant in pallio altaris. & sic eum offerant;

De rebus autem suis aut presenti petitionem pro
mittent subiunxerunt quicunque quicunque pre
nunque quicunque pstulare quicunque pponere nec quo libet modo
et aliquando aliquid dari aut tribuunt occasionem ha
bendi
Vel certe si hoc facere noluerint et aliquid
offerre uolunt in elimosina monasterio
pmercede sue facerent et rebus quas dare
uolunt monasterio donationem reser
uare uel si bi fieri uoluerint usum fructuum;
Et que ita omnia obseruantur ut nulla sus
picio remaneat puero p quem decepturus pen
reposita quod absit qd expenimento dedicimus;
Similiter autem et pauperiores facient;
Qui uero ex toto nihil habent simplicitate petitionem faciant;
Et cum oblationem offerant filium suum corde tenebit;

LX; De sacerdotibus qui pro tempore uoluerint in monasterio habitare:

Si quis de ordine sacerdo
tum in monasterio se susciperi rogauerit.

nonquidem citius ei cedsentietur;

Tamen si omnino postulent; in hac supplicatione

faciat se omnem regulae disciplinae seruaturum;

Hoc aliquid ei relaxetur: ut sit sicut scriptum est;

Ami cede quod uenisti; cete: aut mursar tenere;

Concedatur ei tamen: per abbatem statute. et benedi

Si tamen iurserit abbati;

Si in aliquibus tenuis aliquae praesumat;

Sciat se disciplinae regulae subditum. et magis

humiliatur. quam omnibus dat;

Et si foste ordinationis, aut alicuius rei causa

fuerit in monasterio: illum locum adtendat te

quendo in ire sui est in monasterio: nisi

qui ei preuenientia sacerdotii concessum est;

Clericorum autem si quis eo de desiderio monasterio

sociare uoluerit: loco mediocri constituatur.

Et ipsi tamen promittant de obseruatione

regulae: uel propriae stabilitate tamen. LXI;

De monachis pere extraneis

Qualiter suscipiantur

Si quis monachus pere
grinus de longinquis prouinciis sup
ueniens. si pro hospitio voluerit hab
itare in monasterio. & contentus est con
suetudinem loci quam inuenerit. & non poste
sup fluitare et turbare monasterium.
sed simpliciter contentus est quod inuenerit.
suscipiatur quamdiu tempore cupit;
Si quae sane rationabiliter & cum humili
tate coeritetur reprehendit. aut ostendit.
praudent
tamen abbas prouidenter. ne postea
pro hoc iniuste eum dicere possint;
Si uero postea uoluerit stabilitatem suam
firmare. non renuatur eius uoluntas;
Et maxime quia tempus hospitalitatis.
potuit eius uitae diuersa;
Quod si sup fluus aut uitiosus inuentus fuerit
tempore hospitalitatis. non solum non debet

societatem corporis monasterii. uerum dicatur et
honeste uel discedat;

Ne eius miseriae. etiam alii uitientur;

Quod si non fuerit uel si quis mentitatur proici. non so
lum si pauci fuerint suscipiatur congregatio sed
andus. uerum etiam succedatur ut stet;

Ut eius exemplo. alii erudiantur; et militant

Et quae in omni loco. unicuique seruitur. uni seruiat

Quae si aliquem uelle mee prospexerit abbatis. liceat eum
in superiori aliquantum constituere loco;

Non solum autem monachorum sed etiam de superca
scriptis gradibus sacerdotum uel clericorum
stabilire abbas in maiorem quam ingreditur loco;

Si eorum uitam perspexerit esse uitam;

Caueat tamen abbas ne aliquando de alio nouo
monasterio monachum ad habitandum
suscipiat sine consensu abbatis eius.
aut litteras commendatitias;

Quia scriptum est. quod tibi fieri non uis alio ne feceris;

LXII. DE SACERDOTIB; QUI IN MONASTERIO.

SI QUIS ABBAS SIBI PRAESBITERUM UEL DIACONEM ORDINARI POSCIT.

DE SUO ELEGAT QUI DIGNUS SIT SACERDOTIO FUNGI.

SED DUM ABBAS EUCHARISTIAM ET ELECTIONEM AUT SUPERBIAM QUAMQUAM PRAESUMAT. NISI QUAM AB ABBATE PRAECEPTUM

SCIENS SE MULTO MAGIS DISCIPLINAE REGULARI SUBDENDUM;

DE OCCASIONE SACERDOTII. OBLIUISCATUR REGULAE OBOEDIENTIAM ET DISCIPLINAM;

SED MAGIS ACCEDAT. IN DEM PROFICIAT;

LOCUM UERO ILLUM SEMPER TENDAT. QUO INTER SUSCEPTUS IN MONASTERIUM. PRAETER OFFICIUM ALTARIS;

ET SI FORTE ELECTIO CONGREGATIONIS. ET UOLUNTAS ABBATIS. PROUIDENTIAM EUM PROMOUERE UOLUERINT. QUI TAMEN RATIONEM DEDERIT UEL PREPOSITUS CONSTITUTUS SIBI SERUIRE SCIAT;

QUOD SI ALITER PRAESUMPSERIT. NON SACERDOS, SED REBELLIO IUDICETUR;

Et sepe ammonitus si non correxerit. Etiam
episcopus cum aliis adhibendus est in testimonium;
Quod si nec sic emendare uuerit. clericis contribu-
culpis. proiciatur de monasterio;
Si tamen talis fuerit eius contu
macia ut subdi aut obedire re
gulae nolit;

LXIII;

De ordine monasteriorum

Ordines suos in monas
terio in uicem conseruent;
Ut conuersationis tempus. utilitate
mentis discernit. utque abbas constituerit;
Qui abbas non conturbet gregem sibi commissum.
nec quasi libera utens potestate. iniuste disponat
Sed cogitet semper quia de omnibus iudicium et ope
ribus suis. reddituru est dominus rationem;
Ergo secundum ordinem. quem constituerit.
uel quem habuerint ipsi fratres. sic accedant

adpaccem. adcommunionem. adpsalmũ
inponendum. inchoro stendum;

Et inomnibus omnino loc. ac ces nondiscernat
ordines. nec praeiudicet; ⁊ ceuerint;

Quia samuhel & daniel pueri. presbiteros iudi
cabant. ⁊ quos.

Ergo excepto hoc. ut diximus. alterius consilio
abbes praesuleant. uel degredeuent cestis
excusis. ⁊ eliquorum. ut conuestimtur. ire sint.

Ut uerbi gratia. qui secundae horae dies uenerint
in monasterio. iuniores sint senouerit illis
esse. qui primae horae uenit dies;

Cui ur lubet aetatis. aut digni tatis sit;

Puerorum ac abomnibus disciplinae conseruatae;

Iuniores igitur. priores suos honorent. prio
res minores suos diligant;

In ipsa appellatione nominũ nullus liceat
alium puro appellare nomine;

Sed priores iuniores suos. fratres nominent.
iuniores autem priores suos. nonnos uocent;

Quod intelligitur pcter ntcreuentice;

Abbas cū quicunq; xpi credit̃ cogere dn̄r

abbas uocetur;

Non ruca assumptione. sed honore & amor xpi;

Ipse cū cogitat & sic se exhibeat ut dign̄ sit tali hon re

Ubicumque cū sibi obuiant pr̄s. iunior:

prior ēm benedictionem petat; & redēdi

Transeunte termino ye. minor surgat. & de eis loq

Nec presumat iunior conseder ye. nisi ei pre

ciperit senior suus; & praeuenientes;

Ut fiat quod scriptum est. honore invicēm

Puer pueri uel adulti cōtes; in orcetorio.

uel ad mensas. cū disciplina ad ines suos

consequentur;

Fo yrau uel ub ubi custodie habeant & disci

plinā. usq; dū ad intelligibile aetatē pueri

Lxiiii; DE ORDINANDO ABBATE;

In abbatis ordinatione. illa

semp consideretur ratio. ut hic constitua

tur: quamsibi omnes concors congregatio.
secundum amorem dei sive abbatis pacis, quem in
pacem congregationis sanctorum consilio elegerit;
Ut tamen merito abscondita doctrinae eleg
gatur; quia ordinandus est.
Etiam si multum fuerit in ordine congregationis;
Quod si abbas omnis congregatio uitiosus qd
quidem absit: consentientem personam
pacem consilio elegerit: aliquae
tamen in monitis epi: ad cuius diocesem prima
locus ipse: uel ad eos abbates aut xpianos qui
in pace claruerint: prohibeant praeuorum
praeualeae consensum;
Sed domum dei dignis constituant dispensatores;
Scientes pro hoc recepturos mercedem boni
si illud caste ac zelo dei fecerint;
Sic et diuersos praecepta: sine zelo ac
Ordinetur autem abbas cogitet semper quae de omni
suscepit: et cui reddituru est rationem iudicatio
nis suae;

Sed utq: sibi oportere: prodesse magis quam prestare;

Oportet ergo eum doctum esse legis diuinae: instruat

et sit unde proferat noua et uetera;

Certum est obnum: misericordem: et consequatur;

Et semper superexaltet misericordia iudicio uti debet pre

Oderit uitia: diligat fratres: et quid nimis;

In ipsa uero correptione prudenter agat: et ne

Ne dum nimis arcedere cupit eruginem: frangatur u

Suamque praegnitatem semper suspectus sit;

Meminerit quoque caelestem quaerere tum contendu;

In quibus non dicimus ut permittat nutrire

sed prudenter et cum caritate ea amputet

et uiderit cuique expedire: sicut iam diximus;

Et studeat plus amare quam timere; et natu

Non sit turbulentus et anxius: nisit nimius et obst

Non sit zelotypus et nimis suspitiosus: quia nunquam

In ipsis impertissimus: sit pudus et consideratus;

Et siue secundum deum: siue secundum seculum sit oper

quae minuunt: discernat et temperet;

Cogitans directionem seniorum dicentis; si iniquitates meas
plus in abulando facere laborare: morietur cum iumentis;
Haec ergo licet quae testimonia directionis meae tris
uisturum sumam: si comia tempere. ut sit et fortis
quod cupiam. et infirmi non refugiam;
Et praecipue ut praesentem iniquitatem omnibus conseruem;
Et dum bene ministrauerit audiat a domino quod
seruus bonus. quia ergo tritium
conseruis suis in tempore suo;
Unde dicunt ait supponia bonae suae constituit eum;

De Proposito Monasterii

Saepius quidem contingit
ut per ordinationem praepositi secunda la
gratia in monasteriis oriantur;
Dum sine aliqui maligno spiritu superbiae. in sua
ti. et aestimantes se secundum ea abbatis;
Ad sumentes sibi tyrannidem. secunda lenitu
ni. et dissensiones in congregationes faciunt;
Et maxime in illis locis. ubi ceteris dum sacerdote

uel ab eis abbatibus qui abbatem ordinant.
ab ipsis sic & proponitur ordinatur;

Quod quam sit absurdum fatale adquiritur.
quia ab ipso initio ordinationis. mente
ricci dicitur superbiendi;

Dum eis suggeritur cogitationibus suis.
ex tum eum esse a potestate abbatis sui

Quia ab ipsis et & tuor dinatur a g b; & abba

Hinc suscitantur inuidiae. rixae. detrac
tiones. aemulationes. dissensiones. & ordinati

Ut dum contra ecclesiae abbates praepositus que
sunt. & ipsorum nec est sub hanc
dissensione animae perdit. & hi qui
sub ipsis sunt. dum adolantur pastib; eum impdn

Cum per periculum alum illorum respicit in cepta
quia tales in ordinationis sed & auctores;

Idcoro ui dimus expedire propter pacis ac
ritatis quae custodiam in abbatis pende
re arbitrio. ordinationem monasterii sui;

Et si potestfieri per decanos ordinentur;
Vt ante disposuim omnis utiliter monaste
rium prout abbas disposuerit;
It duplum ib; cómittitur unus non supbiat;
Quod si aut locus expedit aut congregatio petierit
rationabiliter cum humilitate et abbas
iudicauerit expedire quemcúq: elegerit
abbas cum consilio fratrum timentium
dm ordinet ipsi ibi preponitum;
Qui tamen praepositus illeagat et cũ seue
ritate quae ab abbate suo eiu iuncta fuerit;
Nihil contra abbatis uoluntatem aut
ordinationem faciant;
Quarta quantum plectur est clericis iniqui
aposta sollicitus obseruare pcepta regule;
Qui praepositus sibi fuerit uitiosus
aut elatione deceptus supbiae aut con
temptor scae regulae fuerit conprobatus
ammonetur uerbis usq: quater;

Si non emendauerit adhibeatur ei correp
tio disciplinę regularis; si dine ꝓpositure;
Quod si neque sic correxerit tunc deiciatur de or
Et alius qui dignus est in loco eius subrogatur;
Quod si ne ꝑte in congregatione quidem abbe
dum fuerit et a de monasterio pellatur
Capitulum abbatis sed omnibus iudicium suis
dō reddere rationem;
De foste zeli aut iniurię flammę uratur anima

LXVI; De hostiarius monasterii

Ad portam monasterii po
nentur seniores sapientes qui sciant acci
pere responsum et reddere;
Et cuius mature ita fuerit ut ei ministratur ac
Qui postea iure cellarium debebit habere iuxta posta
Et iuniores semper prae fratribus in iuniam
a quo responsum accipient;
Et si uero aliquis pulsauerit aut parpelu
uerit dō gratias respondeat ait b
nedic

Et cum omnium mansuetudine timore dei. sed et
responsum festinant cum seruore celeritatis;
Qui pestem iusi. sine dilatione solectio uiuere fratrum accipiat;
Monasterium aut si possit fieri. ita debet constare
ut omnia necessaria. id est aqua
molendinum. hortum. uel aster diuersaria. in
tra monasterium exercentur;
Vt non sit necessitas monachis. uagandi foris.
Quia omnino non expedit animabus eorum;
Hanc autem regulam sepius uolumus inconuenire
tione legi. ne quis frustrem se deinorantia excusat;

LXVII; DE FRATRIBUS IN UIA DIRECTIS

Quicumque diuersis in uia conpitum
fratrum uel ad beatissimam conmendat;
Et semper ad orationem ultimam operis
dei. commemoratio omnium absentium fiat;
Et uesperas ante diem quo redeunt.
post completorium horas dum expletur oratio
dominica tota solo oratorium a omnibus pa-

orationem. propter excursus;

Hec quiforte subripuerint. inuicem uisus aut auditus
maledici. aut otiosi sermones;

Hec prsumat quisque alio recitare. quecumque
forte sermones audierit. aut uiderit.
quia plurima destructio est;

Quod si quis prsumpserit. regulam subiacere uindicte;

Similiter et qui prsumpserit clausuram monas
terii egredi. uel quocumque ire. uel quippiam
quam uis peccatum sine iussione abbatis facere;

LXVIII; SI FRATRI IMPOSSIBILIA IMPERANTUR

Si cui fratri aliqua forte grauia
aut impossibilia imperantur. suscipiat quidem iubentis imperium. cum omni mansuetudine et obedientia;

Quod si omnino uiderit sucerum mensuram uide
licet pondus onera excedere. impossibilitatem suam accusare. quis sibi praecepta patientia et opportune suggerat;

Nonsupbiendo · aut resistendo · t contra
dicendo · Quodsipost suggestionem
suā · in sua sententia prioris imperiū
pduraueritt · sciat iumor ita sibi
expedire · Et excaritate confidens
de adiutorio dī · obōdiat ·

UT IN MONASTERIO
NON PRESUMAT
ALTER ALTERŪ
DEFENDERE ·

Precauendū est · ne quauis occasio
ne presumat alius aliū defende
re monachum in monasterio · aut
quasi tueri etiam siquavis consan
guinitatis ppinquitate iungant̄ ·
Nec quolibet modo id a monachis p
sumatur · Quia exinde grauissima
occasio scandalorum oriri potest ·
Quod siquis hec transgressus fuerit ·
acrius coherceatur ·

UT NON PRESUMAT

PASSIM ALIV CEDERE.

Vitetur in monasterio omnis
presumptionis occasio. ordinam
atq; constituimus. vt nulli liceat
quequam fratrum suorum excomu
nicare. aut cedere. nisi cui
potestas ab abbate data fuerit
Peccantes autem coram omnib; ar
guantur. vt ceteri metum habeant.
Infantibus vero. usq; ad quintum
decimum annum ætatis. discipline
diligentia. ab omnib; & custodia
sit. Sed & hoc. cum omni ratione
& mensura. Nam in fortiori ætate
quicumq; ipsum. aliquatenus sine precepto abba
tis. tunc ipsis infantib; sine discretione
exarserit. discipline regulari subi
aceat. quia scriptum est. Quæ tibi non vis
fieri. alio ne feceris. VT OBOEDIEN
TES SIBI SINT INVICEM.

Oboedientie bonum non solum abbati exhi
bendum est ab omnib;. sed ita sibi invi
cem oboediant fratres. scientes hanc

uerte imperice preponi;

De celero omnes iumores. priorib; suis omni
certe & sollicitudine. obedient;

Si quis contentiosus repentur corripiatur;
Si quis. ufrat proque uis minime accusec
ab abbate. uel ec quocúq; priore suo corripitur.
quolib & modo uel si leuit sensent animos prio
ris cuius cumq; contrariator uel cómotus.
quáuis modice. mox sine more. tédiu pstra
tus. mére ante pedes éius cecidit. sicutis fecient.
usq; dúb benedictione sanentur illec cómotio;

Quod qui contempsent facere. aut corpore cli
uindicte subiacebat. aut si contumax fu
erit. de monasterio expellatur; LXXII.

De zelo bono quod debet monachi habere

Sicut est zelus amaritudinis
malus quise parat ad. & ducit ad in
fernum. ita est zelus bonus quise parat
uitam & ducit ad dm & ad uitam eternam.

60

Hunc ergo zelum ferventissimo amore exercean monachi:
et honore se invicem prevenian; infirmitates
suas sive corporum sive morum patientissime tolerent;
Obedientiam sibi certatim impendant;
Nullus quod sibi utile iudicat sequatur: sed quod magis alio;
Caritatem fraternitatis castae impendant amore
timeant abbatem suum sincere et humili caritate diligant;
Xpo omnino nihil praeponant: qui nos pariter ad vitam aeternam perducat;

LXXIII; De hoc quod non omnis hominis haec sit regula constituta:

Regulam autem hanc describimus: ut hanc observantes in monasterio saltem aliquantulum vel honestatem morum aut initium conversationis noverint habere;

Ceterum ad perfectionem conversationis qui

festinet. sunt doctrinę sancti petri quo
de passion
observatio producet hominem ad celsitudi-
Que enim percipere aut quis sermo divinae auctori-
tatis ut veteris ac novi testamenti non esset tis
simae normae vitae humanae;
Ut quis liber sanctorum catholicorum petri hoc non personat
utrisque cursu quemadmodum ad eadem tendere noverimus;
Idem et collationes petri et institutae et uiteses eorum;
et regulae sancti petri simul basilii quid aliud sanctis
sanctissimis et obedientissimis monachorum instituimus;
Quis quis ergo ad patriam celestem festinat habentem
inchoationis regulae descriptae ad iuuamentum exponere;
Et tunc demum ad maiora quae supra commemorauimus
doctrinae ministerium culmina doctrinae quae ministrant;

expl. reg. patrum haec sunt verba.

Deus pacis et consolationis uos mihi misericordiam habere contra iram mihi istam
quae erat in hiis omnibus quae adversantur mombymesi malis.
Tu vero bonorum lectorum dum historiam uidetis concordiae pro
sanctorum proscriptione, eodem modo de domino suo
habete aut de seniorum et omnium celestium ibi rubor confusionis est.

Allelui a

Redde de uis merce dem la

bo rum sanctorum suo

rum & deduce il los in

ua mira bili

Allelui a

Haec est ue ra frater nitas

quae uincit mundi crimi na

xpic tum secu ta est indi

ta tenens regna celesti a

Allelui a

Serue bo ne & fidelis quia in pau

ca fuisti fidelis supra multa

te consti

tu am.

BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS

Nr. 1375 Ausgang: April 1979
I. Schäden:
II. Behandlung:
B.S.T.B. MÜNCHEN

11.12.